

Zmiany krajowego standardu przeglądu, krajowych standardów usług atestacyjnych innych niż badanie i przegląd, krajowych standardów usług pokrewnych oraz innych dokumentów wynikające z wprowadzenia Krajowego Standardu Kontroli Jakości 1 w brzmieniu Międzynarodowego Standardu Zarządzania Jakością (PL) 1 – „Zarządzanie jakością dla firm wykonujących badania lub przeglądy sprawozdań finansowych lub zlecenia innych usług atestacyjnych lub pokrewnych”, Krajowego Standardu Kontroli Jakości 2 w brzmieniu Międzynarodowego Standardu Zarządzania Jakością (PL) 2 – „Kontrola jakości wykonania zlecenia” oraz Krajowego Standardu Badania 220 (Zmienionego) w brzmieniu Międzynarodowego Standardu Badania (PL) 220 (zmienionego) – „Zarządzanie jakością dla badania sprawozdania finansowego”

Zważywszy, że zmiany krajowych standardów wykonywania zawodu przyjmowane są na podstawie zmian uchwalonych przez Radę Międzynarodowych Standardów Badania i Usług Atestacyjnych (International Auditing and Assurance Standards Board – IAASB) zastrzega się, że oznaczenie przypisów dolnych w zmienianej na mocy niniejszej uchwały treści standardów poprzez „*” oraz oznaczenie stylów czcionki ma jedynie charakter redakcyjny i nie koresponduje z dotychczasową numeracją przypisów dolnych oraz stylami czcionki występującymi w zmienianych standardach, co powinno zostać uwzględnione przy opracowywaniu ich tekstów jednolitych.

§ 1

W Krajowym Standardzie Przeglądu 2400 (Z) w brzmieniu Międzynarodowego Standardu Usług Przeglądu 2400 (zmienionego) – „Przegląd Historycznych sprawozdań finansowych”, stanowiącym załącznik nr 1.1 do uchwały Nr 3436/52e/2019 Krajowej Rady Biegłych Rewidentów z dnia 8 kwietnia 2019 r. w sprawie krajowych standardów przeglądu, krajowych standardów usług atestacyjnych innych niż badanie i przegląd oraz krajowych standardów usług pokrewnych („Uchwała Nr 3436/52e/2019”), zmienionej uchwałą Nr 1107/15a/2020 Krajowej Rady Biegłych Rewidentów z dnia 8 września 2020 r. w przedmiocie przyjęcia Krajowego Standardu Badania 540 (Zmienionego) oraz przyjęcia zmian w uchwale w sprawie krajowych standardów kontroli jakości, uchwale w sprawie krajowych standardów badania oraz innych dokumentów, a także uchwale w sprawie krajowych standardów przeglądu, krajowych standardów usług atestacyjnych innych niż badanie i przegląd oraz krajowych standardów usług pokrewnych (Uchwała Nr 1107/15a/2020), wprowadza się następujące zmiany:

1. W Spisie treści zdanie „Międzynarodowy Standard Usług Przeglądu (MSUP) 2400 „Przegląd historycznych sprawozdań finansowych” należy odczytywać w kontekście „Przedmowy do dokumentów międzynarodowych standardów kontroli jakości, badania, przeglądu, innych usług atestacyjnych i pokrewnych.” zastępuje się zdaniem „Międzynarodowy Standard Usług Przeglądu (MSUP) 2400 (zmieniony) „Przegląd historycznych sprawozdań finansowych” należy odczytywać w kontekście „Przedmowy do dokumentów międzynarodowych standardów zarządzania jakością, badania, przeglądu, innych usług atestacyjnych i pokrewnych”.”.
2. W tytule „Wprowadzenie” w podtytule „Zakres niniejszego MSUP” śródtytuł „Powiązanie z MSKJ 1” wraz z przypisem dolnym zastępuje się śródtytułem „Powiązanie z MSZJ 1*”

* Międzynarodowy Standard Zarządzania Jakością (MSZJ) 1 „Zarządzanie jakością dla firm wykonujących badania lub przeglądy sprawozdań finansowych lub zlecenia innych usług atestacyjnych lub pokrewnych”.

3. § 4 wraz z przypisem dolnym otrzymuje brzmienie:

„4. Za systemy zarządzania jakością oraz polityki lub procedury odpowiedzialność ponosi firma. MSZJ 1 ma zastosowanie do firm w odniesieniu do wykonywanych przez firmę zleceń przeglądu sprawozdań finansowych*. Postanowienia niniejszego MSUP dotyczące zarządzania jakością na poziomie poszczególnych zleceń przeglądu opierają się na przesłance, że firma podlega wymogom MSZJ 1 lub wymogom, które są co najmniej tak samo wymagające. (Zob. par. A3–A5)

---

* MSZJ 1, paragraf 5.”.

4. § 16 wraz z przypisem dolnym otrzymuje brzmienie:

„16. Glosariusz pojęć zamieszczony w Podręczniku* („Glosariusz pojęć”) zawiera pojęcia zdefiniowane w niniejszym MSUP, jak również opisy innych pojęć używanych w niniejszym MSUP, aby wspomóc spójne ich stosowanie i interpretację. Na przykład pojęcia „kierownik jednostki” oraz „osoby sprawujące nadzór” stosowane w całym niniejszym MSUP są zdefiniowane w Glosariuszu pojęć. (Zob. par. A11–A12)

---

* Glosariusz pojęć odnoszących się do międzynarodowych standardów wydanych przez IAASB w „Podręczniku międzynarodowych standardów zarządzania jakością, badania, przeglądu, innych usług atestacyjnych i pokrewnych” („Podręcznik”), opublikowanym przez IFAC.”.

5. W § 17 lit. (i) otrzymuje brzmienie:

„(i) Stosowne wymogi etyczne – zasady etyki zawodowej i wymogi etyczne, które mają zastosowanie do zawodowych księgowych podczas wykonywania przeglądów sprawozdań finansowych. Stosowne wymogi etyczne zazwyczaj obejmują postanowienia Międzynarodowego kodeksu etyki zawodowych księgowych (w tym Międzynarodowych standardów niezależności) Rady Międzynarodowych Standardów Etyki dla Księgowych (Kodeks IESBA) związane z przeglądami sprawozdań finansowych, łącznie z wymogami krajowymi, które są bardziej restrykcyjne.”.

6. W tytule „Wymogi” usuwa się podtytuł „Wymogi etyczne”.

7. W tytule „Wymogi” podtytuł „Kontrola jakości na poziomie zlecenia” zastępuje się podtytułem „Zarządzanie jakością na poziomie zlecenia”.

8. § 24 otrzymuje brzmienie:

„24. Partner odpowiedzialny za zlecenie posiada kompetencje dotyczące umiejętności i technik z zakresu usług atestacyjnych oraz sprawozdawczości finansowej, a także możliwości, w tym ma wystarczającą ilość czasu, odpowiednie do okoliczności zlecenia. (Zob. par. A26)”.

9. § 25 otrzymuje brzmienie:

„25. Partner odpowiedzialny za zlecenie bierze całościową odpowiedzialność za: (zob. par. A27-A30)

- (a) zarządzanie i zapewnianie jakości podczas każdego zlecenia przeglądu, do którego został przydzielony oraz wystarczające i odpowiednie zaangażowanie w trakcie zlecenia,

- (b) kierowanie, nadzorowanie, planowanie oraz wykonanie zlecenia przeglądu zgodnie ze standardami zawodowymi oraz mającymi zastosowanie wymogami prawnymi i regulacyjnymi, (zob. par. A31)
- (c) prawidłowość raportu biegłego rewidenta w danych okolicznościach oraz
- (d) wykonanie zlecenia zgodnie z politykami lub procedurami zarządzania jakością firmy, w tym:
  - (i) uzyskanie przekonania, że polityki lub procedury firmy dla akceptacji i kontynuacji relacji z klientem i zleceń przeglądu zostały zastosowane oraz, że wyciągnięte wnioski są prawidłowe, w tym rozważenie, czy istnieją informacje, które mogłyby prowadzić partnera odpowiedzialnego za zlecenie do stwierdzenia nieuczciwości kierownika jednostki, (zob. par. A32-A33)
  - (iA) określenie, że zespołowi wykonującemu zlecenie zostały w odpowiednim czasie przydzielone lub udostępnione wystarczające i odpowiednie zasoby, aby wykonać zlecenie, biorąc pod uwagę charakter i okoliczności zlecenia, polityki lub procedury firmy oraz wszelkie zmiany, które mogą powstać podczas zlecenia,
  - (ii) uzyskanie przekonania, że zespół wykonujący zlecenie posiada łącznie odpowiednie kompetencje i możliwości, w tym ma wystarczającą ilość czasu, jak również umiejętności i techniki z zakresu usług atestacyjnych oraz wiedzę ekspercką w zakresie sprawozdawczości finansowej, aby:
    - a. wykonać zlecenie przeglądu zgodnie z zawodowymi standardami oraz mającymi zastosowanie wymogami prawnymi i regulacyjnymi oraz
    - b. umożliwić wydanie raportu odpowiedniego w danych okolicznościach,
  - (iii) wzięcie odpowiedzialności za zachowanie odpowiedniej dokumentacji zlecenia oraz
  - (iv) gdy kontrola jakości wykonania zlecenia jest wymagana zgodnie z MSZJ 1 lub politykami lub procedurami firmy, niedatowanie raportu aż do zakończenia kontroli jakości wykonania zlecenia*.

---

* MSZJ 2 „Kontrole jakości wykonania zlecenia”.

10. W tytule „Wymogi” w podtytule „Zarządzanie jakością na poziomie zlecenia”, o którym mowa w pkt 6 powyżej, śródtytuł „Zgodność z odpowiednimi wymogami etycznymi” zastępuje się śródtytułem „Zgodność ze stosownymi wymogami etycznymi”.

11. § 27 otrzymuje brzmienie:

„27. W trakcie wykonywania zlecenia partner odpowiedzialny za zlecenie pozostaje wyczulony, poprzez obserwację i kierowanie w miarę potrzeby zapytań, na dowody naruszenia stosownych wymogów etycznych przez członków zespołu wykonującego zlecenie. Jeżeli dzięki systemowi zarządzania jakością firmy lub w inny sposób partner odpowiedzialny za zlecenie zwróci uwagę na sprawy, które wskazują, że członkowie zespołu wykonującego zlecenie naruszyli stosowne wymogi etyczne, partner odpowiedzialny za zlecenie ustala, po konsultacji z innymi osobami z firmy, odpowiednie działania.”.

12. W tytule „Wymogi” w podtytule „Zarządzanie jakością na poziomie zlecenia”, o którym mowa w pkt 6 powyżej, śródtytuł „Monitorowanie” zastępuje się śródtytułem „Monitorowanie i korygowanie”.

13. § 28 otrzymuje brzmienie:

- „28. System zarządzania jakością firmy obejmuje ustalenie procesu monitorowania i korygowania, aby:
- (a) dostarczać firmie stosownych, wiarygodnych i aktualnych informacji na temat projektu, wdrożenia i działania systemu zarządzania jakością,
  - (b) podejmować odpowiednie działania w celu odpowiedzi na zidentyfikowane słabości tak, aby firma zaradziła słabościom w odpowiednim czasie.
- Partner odpowiedzialny za zlecenie rozważa informacje z procesu monitorowania i korygowania firmy, zakomunikowane przez firmę oraz, jeżeli ma to zastosowanie, przez pozostałe firmy należące do sieci, a także czy informacje te mogą wpłynąć na zlecenie przeglądu.”.
14. § 92 otrzymuje brzmienie:
- „92. Biegły rewident datuje raport nie wcześniej niż data, na którą biegły rewident uzyskał wystarczające i odpowiednie dowody jako podstawę wniosku biegłego rewidenta na temat sprawozdania finansowego, w tym jest przekonany, że: (zob. par. A144– A147)
- (a) wszystkie składniki wchodzące w skład sprawozdania finansowego, w tym powiązane informacje dodatkowe, tam gdzie ma to zastosowanie, zostały sporządzone zgodnie z mającymi zastosowanie ramowymi założeniami sprawozdawczości finansowej,
  - (b) osoby z uznanym umocowaniem potwierdziły, że wzięły odpowiedzialność za to sprawozdanie finansowe.”.
15. § 94 otrzymuje brzmienie:
- „94. Dokumentując rodzaj, rozłożenie w czasie i zakres wykonywanych procedur wymaganych przez niniejszy MSUP, biegły rewident ewidencjonuje:
- (a) kto wykonał daną pracę i datę ukończenia takiej pracy oraz
  - (b) kto dokonał przeglądu prac wykonanych w celu zarządzania jakością dla zlecenia oraz datę i zakres tego przeglądu.”.
16. W tytule „Zastosowanie i inny materiał objaśniający” w podtytule „Zakres niniejszego MSUP (Zob. par. 1-2)” śródtytuł „Powiązania z MSKJ 1 (Zob. par. 4)” zastępuje się śródtytułem „Powiązania z MSZJ 1 (Zob. par. 4)”.
17. § A3 – A5 wraz z przypisami dolnymi otrzymują brzmienie:
- „A3. MSZJ 1 dotyczy obowiązków firmy w zakresie zaprojektowania, wdrożenia i działania systemu zarządzania jakością dla usług atestacyjnych, w tym zleceń przeglądu*. MSZJ 1 dotyczy także odpowiedzialności firmy za ustalenie polityk lub procedur odnoszących się do zleceń, dla których wymagane jest, aby podlegały kontroli jakości wykonania zlecenia*. MSZJ 2 dotyczy wyznaczenia i odpowiednich kwalifikacji kontrolera jakości wykonania zlecenia oraz wykonania i udokumentowania kontroli jakości wykonania zlecenia*.
- System zarządzania jakością odnosi się do następujących ośmiu elementów*:
- (a) procesu oszacowania ryzyka przez firmę,
  - (b) ładu korporacyjnego i przywództwa,
  - (c) stosownych wymogów etycznych,
  - (d) akceptacji i kontynuacji relacji z klientem oraz konkretnych zleceń,
  - (e) wykonania zlecenia,
  - (f) zasobów,
  - (g) informacji i komunikacji oraz
  - (h) procesu monitorowania i korygowania.

Wymogi firmy lub krajowe mogą wykorzystywać różną terminologię lub założenia koncepcyjne, aby opisać elementy systemu zarządzania jakością.

---

* MSZJ 1, paragraf 1.

** MSZJ 1, paragraf 2(a).

*** MSZJ 1, paragraf 2(b).

**** MSZJ 1, paragraf 6.

A4. W myśl MSZJ 1 celem firmy jest zaprojektowanie, wdrożenie i działanie systemu zarządzania jakością dla usług atestacyjnych, w tym przeglądów sprawozdań finansowych, który zapewnia firmie racjonalną pewność, że:

- (a) firma i jej personel wypełniają swoje obowiązki zgodnie z zawodowymi standardami oraz mającymi zastosowanie wymogami prawnymi i regulacyjnymi, a także przeprowadzają zlecenia zgodnie z takimi standardami i wymogami oraz
- (b) raporty ze zlecenia wydawane przez firmę lub partnerów odpowiedzialnych za zlecenie są odpowiednie w danych okolicznościach*.

---

* MSZJ 1, paragraf 14.

A5. Wymogi krajowe, które dotyczą obowiązków firmy w zakresie zaprojektowania, wdrożenia i działania systemu zarządzania jakością są co najmniej tak samo wymagające jak MSZJ 1, gdy odnoszą się do wymogów MSZJ 1 i narzucają firmie obowiązki, aby osiągnąć cele MSZJ 1.”.

18. § A27 – A30 otrzymują brzmienie:

„A27. W kontekście systemu zarządzania jakością firmy zespoły wykonujące zlecenia ponoszą odpowiedzialność za wdrożenie polityk lub procedur firmy mających zastosowanie do danego zlecenia oraz przekazują firmie informacje wynikające ze zlecenia przeglądu, których zakomunikowanie jest wymagane przez polityki lub procedury firmy, aby wspierać system zarządzania jakością firmy.

A28. Działania partnera odpowiedzialnego za zlecenie oraz odpowiednie wiadomości przekazywane innym członkom zespołu wykonującego zlecenie, w kontekście wzięcia przez partnera odpowiedzialnego za zlecenie całościowej odpowiedzialności za zarządzanie i zapewnienie jakości podczas każdego zlecenia przeglądu, podkreślają fakt, że jakość jest kluczowa podczas wykonywania zlecenia przeglądu oraz znaczenie dla jakości zlecenia przeglądu:

- (a) wykonywania pracy, która spełnia zawodowe standardy oraz wymogi regulacyjne i prawne,
- (b) przestrzegania mających zastosowanie polityk lub procedur zarządzania jakością firmy,
- (c) wydawania raportu ze zlecenia, który jest odpowiedni w danych okolicznościach,
- (d) zdolności zespołu wykonującego zlecenie do zgłoszenia swoich wątpliwości bez strachu o odwet.

A29. Zazwyczaj zespół wykonujący zlecenie może polegać na systemie zarządzania jakością firmy, chyba że:

- zrozumienie lub doświadczenie praktyczne zespołu wykonującego zlecenie wskazuje, że polityki lub procedury firmy nie będą skutecznie odnosić się do charakteru i okoliczności danego zlecenia lub
- informacje przekazane przez firmę lub inne strony na temat skuteczności takich polityk lub procedur sugerują coś innego.

Na przykład, zespół wykonujący zlecenie może polegać na systemie zarządzania jakością firmy w związku z:

- kompetencjami i możliwościami personelu poprzez jego rekrutację i formalne szkolenie,
- niezależnością poprzez gromadzenie i komunikowanie stosownych informacji dotyczących niezależności,
- utrzymywaniem relacji z klientem poprzez polityki lub procedury firmy dla akceptacji i kontynuacji relacji z klientami oraz zleceń przeglądu,
- przestrzeganiem wymogów regulacyjnych i prawnych poprzez proces monitorowania i korygowania firmy.

Rozważając słabości* zidentyfikowane w systemie zarządzania jakością firmy, które mogą wpływać na zlecenie przeglądu, partner odpowiedzialny za zlecenie może rozważyć działania naprawcze podjęte przez firmę w celu zareagowania na te słabości.

---

* MSZJ 1, paragraf 16(a).

A30. Słabość w systemie zarządzania jakością firmy niekoniecznie wskazuje, że przegląd nie został wykonany zgodnie ze standardami zawodowymi oraz mającymi zastosowanie wymogami prawnymi i regulacyjnymi lub że raport biegłego rewidenta nie był odpowiedni.”.

19. W tytule „Zastosowanie i inny materiał objaśniający” w podtytule „Kontrola jakości na poziomie zlecenia (Zob. par. 24-25)” śródtytuł „Wyznaczenie zespołów wykonujących zlecenie (Zob. par. 25(b))” zastępuje się śródtytułem „Przydzielenie zespołów wykonujących zlecenie (Zob. par. 25(b))”.

20. § A31 – A32 otrzymują brzmienie:

„A31. Podczas rozważania odpowiednich kompetencji i możliwości oczekiwanych od zespołu wykonującego zlecenie jako całości, partner odpowiedzialny za zlecenie może wziąć pod uwagę takie kwestie jak:

- zrozumienie i praktyczne doświadczenie zespołu uzyskane w związku z odpowiednim wykształceniem i udziałem w przeglądach o podobnym charakterze i złożoności,
- zrozumienie przez zespół standardów zawodowych oraz mających zastosowanie wymogów prawnych i regulacyjnych,
- techniczna wiedza ekspercka zespołu, w tym wiedza ekspercka w zakresie odpowiednich technologii informacyjnych oraz specjalistycznych obszarów rachunkowości lub usług atestacyjnych,
- wiedza zespołu na temat odpowiednich branż, w których działa klient,
- zdolność zastosowania zawodowego osądu,
- zrozumienie przez zespół wykonujący zlecenie polityk lub procedur zarządzania jakością firmy.

A32. MSZJ 1* wymaga, aby firma ustaliła cele jakości, które odnoszą się do akceptacji i kontynuacji relacji z klientami oraz zleceń przeglądu. Informacje pomagające partnerowi odpowiedzialnemu za zlecenie w ustaleniu, czy polityki lub procedury firmy dla akceptacji i kontynuacji relacji z klientem oraz zleceń przeglądu były stosowane, a wyciągnięte wnioski są odpowiednie, mogą obejmować informacje dotyczące:

- uczciwości głównych właścicieli, kluczowego kierownictwa oraz osób sprawujących nadzór oraz
- znaczących spraw, które wyniknęły w trakcie bieżącego lub wcześniejszego zlecenia przeglądu oraz ich wpływu na kontynuację relacji z klientem.

---

* MSZJ 1, paragraf 30.”.

21. W tytule „Zastosowanie i inny materiał objaśniający” podtytuł „Akceptacja i kontynuacja relacji z klientem oraz zleceń przeglądu (Zob. par. 29)” zastępuje się podtytułem „Akceptacja i kontynuacja relacji z klientami oraz zleceń przeglądu (Zob. par. 29)”.

22. § A34 otrzymuje brzmienie:

„A34. Biegły rewident rozważa akceptację i kontynuowanie relacji z klientami oraz zleceń przeglądu, a także stosowne wymogi etyczne, w tym wymogi niezależności w trakcie całego zlecenia, ponieważ zdarzają się zmiany warunków i okoliczności. Wykonywanie wstępnych procedur dotyczących akceptacji i kontynuacji relacji z klientami oraz zleceń przeglądu, a także oceny stosownych wymogów etycznych (w tym niezależności) na początku zlecenia uzasadnia decyzje i działania biegłego rewidenta przed wykonaniem innych znaczących działań w ramach zlecenia.”.

23. § od A87a do A144 w brzmieniu dotychczasowym otrzymują numery kolejno od A88 do A150.

24. Dotychczasowemu § A145 nadaje się numer § A151 i otrzymuje on brzmienie:

„A151. MSZJ 1 wymaga, aby firma ustaliła cel jakości, aby dokumentacja zlecenia została zgromadzona w sposób terminowy po dacie raportu ze zlecenia.”.

§ 2

W Krajowym Standardzie Usług Atestacyjnych Innych niż Badanie i Przegląd 3000 (Z) w brzmieniu Międzynarodowego Standardu Usług Atestacyjnych 3000 (zmienionego) – „Usługi atestacyjne inne niż badania lub przeglądy historycznych informacji finansowych”, stanowiącym załącznik nr 2.1 do Uchwały Nr 3436/52e/2019, zmienionej Uchwałą Nr 1107/15a/2020, wprowadza się następujące zmiany:

1. w Spisie treści zdanie „Międzynarodowy Standard Usług Atestacyjnych (MSUA) 3000 (zmieniony), „Usługi atestacyjne inne niż badania lub przeglądy historycznych informacji finansowych” należy odczytywać w kontekście „Przedmowy do dokumentów międzynarodowych standardów kontroli jakości, badania, przeglądu, innych usług atestacyjnych i pokrewnych”.” zastępuje się zdaniem „Międzynarodowy Standard Usług Atestacyjnych (MSUA) 3000 (zmieniony) „Usługi atestacyjne inne niż badania lub przeglądy historycznych informacji finansowych” należy odczytywać w kontekście „Przedmowy do dokumentów międzynarodowych standardów zarządzania jakością, badania, przeglądu, innych usług atestacyjnych i pokrewnych”.”.

2. § 3 wraz z przypisem dolnym otrzymuje brzmienie:
- „3. Niniejszy standard jest oparty na założeniu, że:
- (a) członkowie zespołu wykonującego zlecenie oraz kontroler jakości wykonania zlecenia (dla tych zleceń, gdzie został wyznaczony) podlegają zapisom Międzynarodowego Kodeksu etyki zawodowych księgowych (w tym Międzynarodowym standardom niezależności) wydanego przez Radę Międzynarodowych Standardów Etyki dla Księgowych (Kodeks IESBA) odnoszącym się do usług atestacyjnych, lub innym zawodowym wymogom, lub wymogom określonym w przepisach prawa lub regulacji, które są co najmniej tak samo wymagające oraz (zob. par. A30-A34)
  - (b) biegły rewident wykonujący usługę jest członkiem firmy, która podlega MSZJ 1* lub innym zawodowym wymogom, lub wymogom określonym w przepisach prawa lub regulacji, dotyczącym odpowiedzialności firmy za jej system zarządzania jakością, które są co najmniej tak samo wymagające jak MSZJ 1. (Zob. par. A61-A66)

---

* Międzynarodowy Standard Zarządzania Jakością (MSZJ) 1 „Zarządzanie jakością dla firm wykonujących badania lub przeglądy sprawozdań finansowych lub zlecenia innych usług atestacyjnych lub pokrewnych”.

3. § 4 wraz z przypisami dolnymi otrzymuje brzmienie:
- „4. Zarządzanie jakością w firmach, które wykonują usługi atestacyjne i zgodnie z zasadami etycznymi, w tym wymogami niezależności, są powszechnie uznawane za będące w interesie publicznym oraz za integralną część usług atestacyjnych o wysokiej jakości. Biegli rewidenty* będą zaznajomieni z takimi wymogami. Jeżeli kompetentny praktyk**, który nie jest biegłym rewidentem, decyduje się potwierdzić zgodność z niniejszym lub innymi MSUA, ważne jest, aby akceptował niniejszy standard zawierający wymogi, które odzwierciedlają przesłanki opisane w poprzednim paragrafie.

---

* Przep. tłumacza: Ang. professional accountant in public practice

** Przep. tłumacza: Ang. Practitioner”.

4. w § 12 wprowadza się następujące zmiany:
- 1) lit. (e) otrzymuje brzmienie:

„(e) Partner odpowiedzialny za zlecenie – partner lub inna osoba wyznaczona przez firmę, która jest odpowiedzialna za zlecenie i jego wykonanie oraz za raport atestacyjny, który jest wydawany w imieniu firmy i która, gdy jest to wymagane, posiada odpowiednie uprawnienia stosownego organu zawodowego, prawnego lub regulacyjnego. Pojęcie „partner odpowiedzialny za zlecenie” powinno być odczytywane, jako odnoszące się do jego odpowiednika w sektorze publicznym, jeżeli jest to stosowne.”;
  - 2) lit. (h) otrzymuje brzmienie:

„(h) Zespół wykonujący zlecenie – wszyscy partnerzy i personel wykonujący zlecenie oraz wszelkie inne osoby, które przeprowadzają procedury podczas zlecenia, z wyłączeniem zewnętrznych ekspertów biegłego rewidenta.”.
5. § 21 otrzymuje brzmienie:
- „21. Partner odpowiedzialny za zlecenie upewnia się, że polityki lub procedury firmy dla akceptacji i kontynuacji relacji z klientami oraz zleceń atestacyjnych zostały zastosowane przez firmę i ustala, czy wyciągnięte wnioski pod tym względem są właściwe.”.
6. § 22 lit. (b) otrzymuje brzmienie:

- „(b) biegły rewident jest przekonany, że osoby, które mają wykonywać zlecenie, jako zespół posiadają odpowiednie kompetencje i możliwości, w tym mają wystarczającą ilość czasu, aby wykonać zlecenie (zobacz także paragraf 32) oraz”.
7. § 23 otrzymuje brzmienie:
- „23. Jeżeli partner odpowiedzialny za zlecenie uzyskuje informacje, które gdyby byłyby znane przez firmę przed zaakceptowaniem lub kontynuowaniem relacji z klientem lub konkretnego zlecenia, mogłyby spowodować odmowę przyjęcia zlecenia przez firmę, partner odpowiedzialny za zlecenie powiadamia niezwłocznie o tych informacjach firmę, aby firma i partner odpowiedzialny za zlecenie mogli podjąć niezbędne działania.”.
8. W tytule „Wymogi” podtytuł „Kontrola jakości” zastępuje się podtytułem „Zarządzanie jakością”.
9. § 31 lit. (a) otrzymuje brzmienie:
- „(a) jest członkiem firmy, która stosuje MSZJ 1 lub inne wymogi zawodowe, albo wymogi przepisów prawa lub regulacji, które są co najmniej tak samo wymagające jak MSZJ 1”;
10. W § 31 po lit. (a) dodaje się lit. (aa) w brzmieniu:
- „(aa)ustala, że wystarczające i odpowiednie zasoby, aby wykonać zlecenie, zostały przydzielone lub udostępnione zespołowi wykonującemu zlecenie w odpowiednim czasie, biorąc pod uwagę rodzaj i okoliczności zlecenia, polityki lub procedury firmy oraz wszelkie zmiany, które mogą powstać podczas zlecenia.”.
11. W tytule „Wymogi” w podtytule „Kontrola jakości” usuwa się śródtytuł „Wyznaczenie zespołu”.
12. § 32 lit. (a) otrzymuje brzmienie:
- „(a) upewnia się, że te osoby, które mają wykonać zlecenie, jako zespół posiadają odpowiednie kompetencje i możliwości, w tym mają wystarczającą ilość czasu, aby:
- (i) wykonać zlecenie zgodnie ze stosownymi standardami oraz mającymi zastosowanie wymogami prawnymi i regulacyjnymi oraz
  - (ii) umożliwić wydanie raportu atestacyjnego właściwego w danych okolicznościach.”.
13. § 33 – 35 otrzymują brzmienie:
- „33. Partner odpowiedzialny za zlecenie bierze całościową odpowiedzialność za zarządzanie i zapewnianie jakości podczas zlecenia oraz za bycie wystarczająco i odpowiednio zaangażowanym w trakcie całego zlecenia. Obejmuje ona odpowiedzialność za:
- (a) upewnienie się, że polityki lub procedury firmy dla akceptacji i kontynuacji relacji z klientami i zleceń atestacyjnych zostały zastosowane,
  - (b) zaplanowanie i wykonywanie zlecenia (w tym odpowiednie kierowanie i nadzór nad członkami zespołu wykonującego zlecenie) zgodnie ze standardami zawodowymi oraz mającymi zastosowanie wymogami prawnymi i regulacyjnymi,
  - (c) przeprowadzanie przeglądów zgodnie z politykami lub procedurami firmy oraz dokonanie przeglądu dokumentacji zlecenia na dzień lub przed datą raportu atestacyjnego,

- (d) gromadzenie odpowiedniej dokumentacji zlecenia, aby dostarczyć dowodów osiągnięcia celów biegłego rewidenta oraz, że zlecenie zostało wykonane zgodnie z odpowiednimi MSUA oraz stosownymi wymogami prawnymi i regulacyjnymi oraz
  - (e) przeprowadzenie przez zespół wykonujący zlecenie odpowiednich konsultacji na temat trudnych i spornych spraw.
34. W trakcie wykonywania zlecenia partner odpowiedzialny za zlecenie pozostaje wyczulony, poprzez obserwację i rozmowy, jeśli konieczne, na dowody naruszenia stosownych wymogów etycznych przez członków zespołu wykonującego zlecenie. Jeżeli poprzez działanie systemu zarządzania jakością firmy lub w inny sposób, uwagę partnera odpowiedzialnego za zlecenie zwrócą sprawy, które wskazują, że członkowie zespołu wykonującego zlecenie naruszyli stosowne wymogi etyczne, partner odpowiedzialny za zlecenie, konsultując się z innymi osobami w firmie, ustala właściwe działania.
35. Partner odpowiedzialny za zlecenie rozważa informacje pochodzące z procesu monitorowania i korygowania w firmie przekazane przez firmę oraz, jeżeli ma to zastosowanie, inne firmy należące do sieci, a także rozważa, czy informacje mogą wpływać na usługę atestacyjną.”;
14. W tytule „Wymogi” w podtytule „Kontrola jakości” śródtytuł „Przegląd kontroli jakości zlecenia” zastępuje się śródtytułem „Kontrola jakości wykonania zlecenia”.
15. § 36 wraz z przypisem dolnym otrzymuje brzmienie:
- „36. Dla tych zleceń, dla których kontrola jakości wykonania zlecenia jest wymagana zgodnie z MSZJ 1 lub politykami lub procedurami firmy, partner odpowiedzialny za zlecenie omawia znaczące sprawy oraz znaczące osądy pojawiające się w trakcie zlecenia z kontrolerem jakości wykonania zlecenia i nie datuje raportu atestacyjnego przed zakończeniem tej kontroli*.”
-
- * MSZJ 2 „Kontrola jakości wykonania zlecenia”.
16. W § 69 wprowadza się następujące zmiany:
- 1) lit. (i) otrzymuje brzmienie:

„(i) stwierdzenie, że firma, której członkiem jest biegły rewident, stosuje MSZJ 1, lub inne wymogi zawodowe lub wymogi przepisów prawa lub regulacji, które są co najmniej tak samo wymagające jak MSZJ 1. Jeżeli praktyk nie jest biegłym rewidentem stwierdzenie identyfikuje zastosowane wymogi zawodowe lub wymogi prawne lub regulacyjne, które są co najmniej tak samo wymagające jak MSZJ 1, (zob. par. A172)”;
  - 2) lit. (n) otrzymuje brzmienie:

„(n) datę raportu atestacyjnego. Raport atestacyjny jest datowany nie wcześniej niż data, w której:

    - (i) biegły rewident uzyskał dowody, na których oparty jest jego wniosek, w tym dowody, że osoby posiadające uznane umocowanie zapewniły, że przyjęły odpowiedzialność za informację o zagadnieniu będącym przedmiotem zlecenia oraz

- (ii) gdy kontrola jakości wykonania zlecenia jest wymagana zgodnie z MSZJ 1, kontrola jakości wykonania zlecenia została zakończona, (zob. par. A185)”.

17. W tytule „Zastosowanie i inny materiał objaśniający” podtytuł „Kontrola jakości” zastępuje się podtytułem „Zarządzanie jakością”.

18. § A60 otrzymuje brzmienie:

„A60. Niniejszy standard został napisany w kontekście zakresu środków przyjętych, aby zapewnić jakość zleceń atestacyjnych, których podejmują się biegli rewidenci, takich, jak te przyjęte przez organizacje członkowskie IFAC zgodnie z Programem Zgodności Organizacji Członkowskich IFAC oraz Oświadczeniem Zobowiązań Członkowskich. Środki te obejmują:

- wymogi kompetencyjne takie, jak poziom wykształcenia i doświadczenia dla przystąpienia do członkostwa oraz wymogi ustawicznego doskonalenia zawodowego i nauki przez całe życie,
- system zarządzania jakością wdrożony w całej firmie. MSZJ 1 ma zastosowanie do wszystkich firm w odniesieniu do zleceń atestacyjnych i usług pokrewnych,
- kompleksowy Kodeks etyki, obejmujący szczegółowe wymogi niezależności, oparte na podstawowych zasadach uczciwości, obiektywizmu, kompetencji zawodowych i należytej staranności, zachowania poufności oraz profesjonalnego postępowania.”.

19. W tytule „Zastosowanie i inny materiał objaśniający” w podtytule „Zarządzanie jakością”, o którym mowa w pkt 15 powyżej, śródtytuł „Kontrola jakości na poziomie firmy (Zob. par. 3(b), 31(a))” zastępuje się śródtytułem „Zarządzanie jakością na poziomie firmy (Zob. par. 3(b), 31(a))”.

20. § A61 wraz z przypisami dolnymi otrzymuje brzmienie:

„A61. MSZJ 1 dotyczy obowiązków firmy w zakresie zaprojektowania, wdrożenia i działania systemu zarządzania jakością dla usług atestacyjnych*. Określa on obowiązki firmy w zakresie ustalenia celów jakości, które odnoszą się do wypełniania obowiązków zgodnie ze stosownymi wymogami etycznymi, w tym tymi związanymi z niezależnością. MSZJ 1 dotyczy także odpowiedzialności firmy za ustalenie polityk lub procedur odnoszących się do zleceń, dla których wymagane jest podleganie kontrolom jakości wykonania zlecenia **. MSZJ 2 dotyczy wyznaczania i odpowiednich kwalifikacji kontrolera jakości wykonania zlecenia oraz wykonania i udokumentowania kontroli jakości wykonania zlecenia ***.

System zarządzania jakością odnosi się do następujących ośmiu elementów****:

- (a) procesu oszacowania ryzyka przez firmę,
- (b) ładu korporacyjnego i przywództwa,
- (c) stosownych wymogów etycznych,
- (d) akceptacji i kontynuacji relacji z klientem oraz konkretnych zleceń,
- (e) wykonywania zlecenia,
- (f) zasobów,
- (g) informacji i komunikacji oraz
- (h) procesu monitorowania i korygowania.

Firmy lub wymogi krajowe mogą używać różnej terminologii lub ramowych założeń do opisywania elementów systemu zarządzania jakością.

---

* MSZJ 1, paragraf 1.

** MSZJ 1, paragraf 2(a).

*** MSZJ 1, paragraf 2(b).

**** MSZJ 1, paragraf 6.”.

21. § A62 – A66 wraz z przypisami dolnymi otrzymuje brzmienie:

„A62. Inne wymogi zawodowe lub wymogi przepisów prawa lub regulacji, które dotyczą obowiązków firmy w zakresie zaprojektowania, wdrożenia i działania systemu zarządzania jakością, są co najmniej tak samo wymagające jak MSZJ 1, gdy odnoszą się one do wymogów MSZJ 1 i nakładają na firmę obowiązki, aby osiągnąć cele MSZJ 1.

A63. Działania partnera odpowiedzialnego za zlecenie oraz odpowiedni przekaz do innych członków zespołu wykonującego zlecenie, w kontekście wzięcia całościowej odpowiedzialności za zarządzanie i zapewnienie jakości podczas każdego zlecenia oraz bycie wystarczająco i odpowiednio zaangażowanym w trakcie całego zlecenia przez partnera odpowiedzialnego za zlecenie, podkreślają fakt, że jakość jest niezbędna podczas wykonywania usługi atestacyjnej, oraz znaczenie dla jakości usługi atestacyjnej:

- (a) wykonywania pracy, która jest zgodna ze standardami zawodowymi oraz wymogami regulacyjnymi i prawnymi,
- (b) przestrzegania mających zastosowanie polityk lub procedur firmy,
- (c) sporządzenia raportu dla zlecenia, który jest odpowiedni w danych okolicznościach,
- (d) zdolności zespołu wykonującego zlecenie do podniesienia wątpliwości bez strachu o odwet.

A64. System zarządzania jakością firmy obejmuje ustalenie procesu monitorowania i korygowania zaprojektowanego, aby:

- (a) dostarczać firmie stosownych, wiarygodnych i terminowych informacji na temat zaprojektowania, wdrożenia i działania systemu zarządzania jakością,
- (b) podejmować odpowiednie działania, aby zareagować na zidentyfikowane słabości tak, aby słabości zostały skorygowane przez firmę w odpowiednim czasie.

A65. Zazwyczaj zespół wykonujący zlecenie może polegać na systemie zarządzania jakością firmy, chyba że:

- zrozumienie lub doświadczenie praktyczne zespołu wykonującego zlecenie wskazuje, że polityki lub procedury firmy nie zareagują skutecznie na rodzaj i okoliczności zlecenia lub
- informacje przekazane przez firmę lub inne strony na temat skuteczności takich polityk lub procedur sugerują coś innego.

Na przykład, zespół wykonujący zlecenie może polegać na systemie zarządzania jakością firmy w odniesieniu do:

- (a) kompetencji i możliwości personelu poprzez jego rekrutację i formalne szkolenie,

- (b) niezależności poprzez gromadzenie i komunikowanie stosownych informacji o niezależności,
- (c) utrzymywania relacji z klientem poprzez polityki lub procedury firmy dla akceptacji i kontynuacji relacji z klientami oraz zleceń atestacyjnych,
- (d) przestrzegania wymogów regulacyjnych i prawnych poprzez proces monitorowania i korygowania w firmie.

Podczas rozważania słabości* zidentyfikowanych w systemie zarządzania jakością firmy, które mogą wpływać na usługę atestacyjną, partner odpowiedzialny za zlecenie może rozważyć działania korygujące podjęte przez firmę, aby zareagować na te słabości.

---

* MSZJ 1, paragraf 16(a).

A66. Słabość w systemie zarządzania jakością firmy niekoniecznie wskazuje, że usługa atestacyjna nie została wykonana zgodnie ze standardami zawodowymi i mającymi zastosowanie wymogami prawnymi i regulacyjnymi lub, że raport biegłego rewidenta nie był odpowiedni.”.

22. W tytule „Zastosowanie i inny materiał objaśniający” w podtytule „Zarządzanie jakością”, o którym mowa w pkt 15 powyżej, śródtytuł „Wyznaczenie zespołu” zastępuje się śródtytułem „Zasoby zlecenia”.

23. § A69 wraz z przypisem dolnym otrzymuje brzmienie:

„A69. MSZJ 1 wymaga, aby firma ustaliła cele jakości, które odnoszą się do akceptacji i kontynuacji relacji z klientami oraz zleceń atestacyjnych. Cele jakości dotyczą odpowiedniości osądów dokonywanych przez firmę odnośnie tego, czy zaakceptować lub kontynuować relacje i zlecenia, które są oparte na zdolności firmy do wykonania zlecenia zgodnie ze standardami zawodowymi i mającymi zastosowanie wymogami prawnymi i regulacyjnymi*.

---

* MSZJ 1, paragrafy 30(a)(ii) A72.”.

24. W tytule „Zastosowanie i inny materiał objaśniający” w podtytule „Zarządzanie jakością”, o którym mowa w pkt 15 powyżej, śródtytuł „Odpowiedzialność za przegląd (Zob. par. 33(c))” zastępuje się śródtytułem „Obowiązki w zakresie przeglądu (Zob. par. 33(c))”.

25. § A74 wraz z przypisem dolnym otrzymuje brzmienie:

„A74. Zgodnie z MSZJ 1, od firmy wymagane jest ustalenie celu jakości, który odnosi się do rodzaju, czasu przeprowadzenia i zakresu kierowania i nadzoru nad zespołami wykonującymi zlecenia oraz przeglądu ich pracy. MSZJ 1 wymaga także, aby takie kierowanie, nadzór i przegląd były planowane i wykonywane na podstawie tego, że praca wykonana przez mniej doświadczonych członków zespołu wykonującego zlecenie jest kierowana, nadzorowana i przeglądana przez bardziej doświadczonych członków zespołu wykonującego zlecenie*.

---

* MSZJ 1, paragrafy 31(b).”.

26. W tytule „Zastosowanie i inny materiał objaśniający” w podtytule „Zarządzanie jakością”, o którym mowa w pkt 15 powyżej, śródtytuł „Przegląd kontroli jakości zlecenia (Zob. par. 36(b))” zastępuje się śródtytułem „Kontrola jakości wykonania zlecenia (Zob. par. 36(b))”.

27. § A75 otrzymuje brzmienie:

„A75. Inne sprawy, które można rozważyć podczas kontroli jakości wykonania zlecenia obejmują:

- (a) ocenę zespołu wykonującego zlecenie w zakresie niezależności firmy w odniesieniu do zlecenia,
- (b) czy miały miejsce odpowiednie konsultacje w sprawach dotyczących różnic opinii lub innych trudnych lub spornych spraw oraz wnioski wynikające z tych konsultacji oraz
- (c) czy dokumentacja zlecenia wybrana do przeglądu odzwierciedla pracę wykonaną w odniesieniu do znaczących osądów i wspiera wyciągnięte wnioski.”.

28. W § A86 wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:

„A86. Planowanie wymaga od partnera odpowiedzialnego za zlecenie, innych kluczowych członków zespołu wykonującego zlecenie oraz wszelkich kluczowych zewnętrznych ekspertów biegłego rewidenta opracowania ogólnej strategii obejmującej zakres, znaczenie, rozłożenie w czasie i wykonanie zlecenia oraz planu zlecenia, składającego się ze szczegółowego podejścia do rodzaju, rozłożenia w czasie i zakresu procedur do wykonania oraz uzasadnienia ich wyboru. Adekwatne planowanie pomaga poświęcić odpowiednią uwagę ważnym obszarom zlecenia, zidentyfikować na bieżąco potencjalne problemy oraz prawidłowo zorganizować i zarządzać zleceniem, aby zostało wykonane w skuteczny i efektywny sposób. Adekwatne planowanie pomaga także biegłemu rewidentowi prawidłowo przydzielić pracę członkom zespołu wykonującego zlecenie oraz ułatwia kierowanie i nadzór nad członkami zespołu wykonującego zlecenie oraz przegląd ich pracy. Ponadto wspomaga, jeżeli ma to zastosowanie, koordynację pracy wykonanej przez innych biegłych rewidentów i ekspertów. Rodzaj i zakres działań w ramach planowania będzie się różnić w zależności od okoliczności zlecenia, na przykład ze względu na złożoność zagadnienia będącego przedmiotem zlecenia i kryteria. Przykłady głównych spraw, które mogą zostać rozważone, obejmują:

- charakterystykę zlecenia, która definiuje jego zakres, w tym warunki zlecenia i charakterystykę zagadnienia będącego przedmiotem zlecenia i kryteriów,
- oczekiwany termin i rodzaj wymaganej komunikacji,
- wyniki działań akceptacji zlecenia oraz tam, gdzie ma to zastosowanie, to czy wiedza zdobyta podczas innych zleceń wykonywanych przez partnera odpowiedzialnego za zlecenie dla odpowiedniej(ch) strony(stron) jest istotna,
- proces zlecenia,
- zrozumienie przez biegłego rewidenta odpowiedniej(ch) strony(stron) i jej(ich) otoczenia, w tym ryzyk, że informacja o zagadnieniu będącym przedmiotem zlecenia może być istotnie zniekształcona,
- identyfikację zamierzonych użytkowników i ich potrzeb informacyjnych oraz rozważenie istotności i elementów ryzyka zlecenia,
- zakres, w jakim ryzyko oszustwa jest stosowne dla zlecenia,

- rodzaj, rozłożenie w czasie i zakres zasobów niezbędnych do wykonania zlecenia, takie jak wymogi w zakresie personelu i wiedzy eksperckiej, w tym rodzaj i zakres zaangażowania ekspertów,
  - wpływ funkcji audytu wewnętrznego na zlecenie.”.
29. § od A101a do A119 w brzmieniu dotychczasowym otrzymują numery kolejno od A102 do A120.
30. Dotychczasowemu § A120 nadaje się numer A121 i otrzymuje on brzmienie:
„A121. Następujące kwestie są często stosowne podczas ustalania rodzaju, rozłożenia w czasie i zakresu procedur w odniesieniu do pracy eksperta biegłego rewidenta, gdy niektóre prace atestacyjne są wykonywane przez jednego lub więcej ekspertów biegłego rewidenta (zobacz paragraf A70):
- (a) znaczenie pracy eksperta w kontekście zlecenia (zobacz także paragrafy A122-A123),
  - (b) rodzaj sprawy, do której odnosi się praca eksperta,
  - (c) ryzyka istotnego zniekształcenia w sprawie, do której odnosi się praca eksperta,
  - (d) wiedza i doświadczenie biegłego rewidenta z wcześniejszej pracy tego eksperta oraz
  - (e) czy ekspert podlega politykom lub procedurom zarządzania jakością firmy biegłego rewidenta (zobacz także paragrafy A124-A125).”.
31. § A121 w brzmieniu dotychczasowym otrzymuje numer A122.
32. § A122 w brzmieniu dotychczasowym otrzymuje numer A123.
33. W tytule „Zastosowanie i inny materiał objaśniający” w podtytule „Zarządzanie jakością”, o którym mowa w pkt 15 powyżej, śródtytuł „Polityki i procedury kontroli jakości firmy biegłego rewidenta” zastępuje się śródtytułem „Polityki lub procedury zarządzania jakością firmy biegłego rewidenta”.
34. Dotychczasowemu § A123 nadaje się numer A124 i otrzymuje on brzmienie:
„A124. Wewnętrzny ekspert biegłego rewidenta może być partnerem lub pracownikiem, w tym pracownikiem tymczasowym firmy biegłego rewidenta, a więc podlega systemowi zarządzania jakością firmy, w tym jej politykom lub procedurom zgodnie z MSZJ 1 lub innym zawodowym wymogom, lub wymogom przepisów prawa lub regulacji, które są co najmniej tak samo wymagające jak MSZJ 1. Alternatywnie wewnętrzny ekspert biegłego rewidenta może być partnerem lub pracownikiem, w tym pracownikiem tymczasowym, firmy należącej do sieci, która może posiadać wspólne polityki lub procedury zarządzania jakością z firmą biegłego rewidenta. Zewnętrzny ekspert biegłego rewidenta nie jest członkiem zespołu wykonującego zlecenie.”.
35. Dotychczasowemu § A124 nadaje się numer A125 i otrzymuje on brzmienie:
„A125. Zazwyczaj zespół wykonujący zlecenie może polegać na systemie zarządzania jakością firmy (zobacz paragraf A65). Zakres polegania będzie różny w zależności od okoliczności

i może wpływać na rodzaj, rozłożenie w czasie i zakres procedur biegłego rewidenta w odniesieniu do takich spraw jak:

- kompetencje i możliwości poprzez programy rekrutacji i szkolenia,
- ocena przez biegłego rewidenta obiektywizmu eksperta biegłego rewidenta. Wewnętrzni eksperci biegłego rewidenta podlegają stosownym wymogom etycznym, w tym odnoszącym się do niezależności,
- ocena przez biegłego rewidenta adekwatności pracy eksperta biegłego rewidenta. Na przykład programy szkolenia firmy mogą zapewnić wewnętrznym ekspertom biegłego rewidenta odpowiednie zrozumienie wzajemnych powiązań ich wiedzy eksperckiej z procesem gromadzenia dowodów. Poleganie na takich szkoleniach oraz innych procesach firmy, takich jak protokoły wyznaczania zakresu pracy wewnętrznych ekspertów biegłego rewidenta, mogą wpływać na rodzaj, rozłożenie w czasie i zakres procedur biegłego rewidenta w celu oceny adekwatności pracy eksperta biegłego rewidenta,
- przestrzeganie wymogów regulacyjnych i prawnych poprzez proces monitorowania i korygowania firmy,
- umowa z ekspertem biegłego rewidenta.

Taka zależność nie zmniejsza odpowiedzialności biegłego rewidenta za spełnienie wymogów niniejszego standardu.”.

36. Dotychczasowemu § A125 nadaje się numer A126 i otrzymuje on brzmienie:

„A126. Informacje odnośnie kompetencji, możliwości i obiektywizmu eksperta biegłego rewidenta mogą pochodzić z różnorodnych źródeł, takich jak:

- osobiste doświadczenie z wcześniejszą pracą tego eksperta,
- rozmowy z tym ekspertem,
- rozmowy z innymi biegłymi rewidentami lub innymi osobami, które są zaznajomione z pracą tego eksperta,
- wiedza o kwalifikacjach tego eksperta, członkostwie w organizacjach zawodowych lub stowarzyszeniach branżowych, licencji na wykonywanie zawodu lub innych formach zewnętrznej rozpoznawalności,
- opublikowane opracowania lub książki napisane przez tego eksperta,
- polityki lub procedury zarządzania jakością firmy (zobacz także paragrafy A124-A125).”.

37. § od A126 do A145 w brzmieniu dotychczasowym otrzymują numery kolejno od A127 – 146.

38. Dotychczasowemu § A146 nadaje się numer A147 i otrzymuje on brzmienie:

„A147. Dowody są niezbędne, aby wspierać wniosek biegłego rewidenta i raport atestacyjny. Mają one charakter łączny i są przede wszystkim uzyskiwane, jako rezultat procedur przeprowadzanych w trakcie całego zlecenia. Jednakże mogą one zawierać także informacje uzyskane z innych źródeł, takich jak wcześniejsze zlecenia (pod warunkiem, że biegły rewident ustalił, czy wystąpiły zmiany od czasu wcześniejszego zlecenia, które mogą wpływać na ich stosowność dla bieżącego zlecenia) lub polityki lub procedury firmy

dla akceptacji i kontynuacji relacji z klientem i zleceń atestacyjnych. Dowody mogą pochodzić ze źródeł wewnętrznych i zewnętrznych odpowiedniej(ch) strony(stron). Ponadto informacje, które mogą zostać wykorzystane jako dowody, mogły zostać sporządzone przez eksperta zatrudnionego lub zaangażowanego przez odpowiednią(e) stronę(y). Dowody zawierają zarówno informacje, które wspierają i potwierdzają aspekty informacji o zagadnieniu będącym przedmiotem zlecenia, jak i wszelkie informacje, które zaprzeczają aspektom informacji o zagadnieniu będącym przedmiotem zlecenia. Dodatkowo, w niektórych przypadkach, brak informacji (na przykład, odmowa dostarczenia żądanego oświadczenia przez odpowiednią(e) stronę(y)) jest wykorzystywany przez biegłego rewidenta, a przez to także stanowi dowód. Większość pracy biegłego rewidenta podczas formułowania wniosku atestacyjnego składa się z uzyskiwania i oceny dowodów.”.

39. § od A147 do A154 w brzmieniu dotychczasowym otrzymują numery kolejno od A148 – A155.
40. Dotychczasowemu § A155 nadaje się numer A156 i otrzymuje on brzmienie:
„A155. Ograniczenie zakresu może powstać na skutek:
- (a) okoliczności znajdujących się poza kontrolą odpowiedniej(ch) strony(stron). Na przykład dokumentacja, którą biegły rewident uważa za konieczną do sprawdzenia, mogła zostać przypadkowo zniszczona,
  - (b) okoliczności dotyczących rodzaju lub rozłożenia w czasie pracy biegłego rewidenta. Na przykład rzeczywisty proces, który biegły rewident uważa za konieczny do obserwowania, mógł się odbyć przed zatrudnieniem biegłego rewidenta lub
  - (c) ograniczenia narzuconego biegłemu rewidentowi przez stronę odpowiedzialną, osobę dokonującą pomiaru lub oceny, albo stronę zlecającą, które na przykład mogą uniemożliwiać mu przeprowadzenie procedury, którą uważa za niezbędną w danych okolicznościach. Ograniczenia tego rodzaju mogą mieć inne konsekwencje dla zlecenia, takie jak rozważenie przez biegłego rewidenta ryzyka zlecenia oraz akceptacja i kontynuacja relacji z klientem oraz zlecenia atestacyjnego.”;
41. § od A156 do A170 w brzmieniu dotychczasowym otrzymują numery kolejno od A157 do A171.
42. W tytule „Zastosowanie i inny materiał objaśniający” w podtytule „Sporządzanie raportu atestacyjnego” śródtytuł „Mające zastosowanie wymogi kontroli jakości (Zob. par. 69(i))” zastępuje się śródtytułem „Mające zastosowanie wymogi zarządzania jakością (Zob. par. 69(i))”.
43. Dotychczasowemu § A171 nadaje się numer A172 i otrzymuje on brzmienie:
„A172. Następujący tekst ilustruje stwierdzenia w raporcie atestacyjnym odnośnie mających zastosowanie wymogów zarządzania jakością:
- Firma stosuje Międzynarodowy Standard Zarządzania Jakością 1, który wymaga, aby firma zaprojektowała, wdrożyła i stosowała system zarządzania jakością, w tym polityki lub procedury odnośnie zgodności z wymogami etycznymi, standardami zawodowymi oraz mającymi zastosowanie wymogami prawnymi i regulacyjnymi.”.
44. § od A172 do A197 w brzmieniu dotychczasowym otrzymują numery kolejno od A173 do A204.

45. Dotychczasowemu § A198 nadaje się numer A205 i otrzymuje on wraz z przypisami dolnymi brzmienie:

„A205. MSZJ 1 (lub inne zawodowe wymogi, albo wymogi przepisów prawa lub regulacji, które są co najmniej tak samo wymagające jak MSZJ 1) wymaga od firm ustalenia celu jakości, który odnosi się do zgromadzenia dokumentacji badania w odpowiednim czasie po dacie raportu ze zlecenia*. Odpowiednią granicą czasu, w ramach której należy zakończyć gromadzenie ostatecznych akt zlecenia jest zwykle nie więcej niż 60 dni po dacie raportu atestacyjnego**.

---

* MSZJ 1, paragraf 31(f).

** MSZJ 1, paragraf A83.”.

46. § A199 w brzmieniu dotychczasowym otrzymuje numer A206.

47. Dotychczasowemu § A200 nadaje się numer A207 i otrzymuje on wraz z przypisami dolnymi brzmienie:

„A207. MSZJ 1 (lub krajowe wymogi, które są co najmniej tak samo wymagające jak MSZJ 1) wymaga od firm ustalenia celu jakości, który odnosi się do utrzymywania i przechowywania dokumentacji zlecenia, aby spełnić potrzeby firmy i przestrzegać przepisów prawa, regulacji, stosownych wymogów etycznych oraz standardów zawodowych*. Okres przechowywania dla zleceń atestacyjnych zwykle nie jest krótszy niż pięć lat od daty raportu atestacyjnego**.

---

* MSZJ 1, paragraf 31(f).

** MSZJ 1, paragraf A85.”.

§ 3

W Krajowym Standardzie Usług Atestacyjnych Innych niż Badanie i Przegląd 3400 w brzmieniu Międzynarodowego Standardu Usług Atestacyjnych 3400 – „Sprawdzanie prospektywnych informacji niefinansowych”, stanowiącym załącznik nr 2.2 do Uchwały Nr 3436/52e/2019, w Spisie treści zdanie „Międzynarodowy Standard Usług Atestacyjnych (MSUA) 3400 „Sprawdzanie prospektywnych informacji finansowych” należy odczytywać w kontekście „Przedmowy do międzynarodowych standardów i innych dokumentów dotyczących kontroli jakości, badań, przeglądów, innych usług atestacyjnych i usług pokrewnych”.” zastępuje się zdaniem „Międzynarodowy Standard Usług Atestacyjnych (MSUA) 3400 „Sprawdzanie prospektywnych informacji finansowych” należy odczytywać w kontekście „Przedmowy do dokumentów międzynarodowych standardów zarządzania jakością, badania, przeglądu, innych usług atestacyjnych i pokrewnych”.”.

§ 4

W Krajowym Standardzie Usług Atestacyjnych 3402 w brzmieniu Międzynarodowego Standardu Usług Atestacyjnych 3402 – „Raporty atestacyjne na temat kontroli w organizacji usługowej”, stanowiącym załącznik nr 2.3 do Uchwały Nr 3436/52e/2019, zmienionym Uchwałą Nr 1107/15a/2020, wprowadza się następujące zmiany:

1. W Spisie treści zdanie „Międzynarodowy Standard Usług Atestacyjnych (MSUA) 3402, „Raporty atestacyjne na temat kontroli w organizacjach usługowych”, należy odczytywać w kontekście „Przedmowy do dokumentów międzynarodowych standardów kontroli jakości, badania, przeglądu, innych usług atestacyjnych i pokrewnych”.” zastępuje się zdaniem „Międzynarodowy

Standard Usług Atestacyjnych (MSUA) 3402, „Raporty atestacyjne na temat kontroli w organizacjach usługowych”, należy odczytywać w kontekście „Przedmowy do dokumentów międzynarodowych standardów zarządzania jakością, badania, przeglądu, innych usług atestacyjnych i pokrewnych”.

2. W tytule „Wprowadzenie” w podtytule „Zakres niniejszego MSUPo” śródtytuł „Powiązanie z MSKJ 1” zastępuje się śródtytułem wraz z przypisem dolnym „MSZJ 1^{*}”

---

^{*} Międzynarodowy Standard Zarządzania Jakością (MSZJ) 1 „Zarządzanie jakością dla firm wykonujących badania lub przeglądy sprawozdań finansowych lub zlecenia innych usług atestacyjnych lub pokrewnych”.

3. § 6 wraz z przypisami dolnymi otrzymuje brzmienie:

„6. Zgodność z MSUA 3000 (zmienionym) wymaga między innymi zgodności z zapisami Międzynarodowego kodeksu etyki zawodowych księgowych (w tym Międzynarodowych standardów niezależności) wydanego przez Radę Międzynarodowych Standardów Etyki dla Księgowych IESBA (Kodeks IESBA) związanymi ze zleceniami atestacyjnymi lub z innymi zawodowymi wymogami lub wymogami nałożonymi przez przepisy prawa lub regulację, które są co najmniej tak samo wymagające^{*}. Wymaga się również, aby partner odpowiedzialny za zlecenie był członkiem firmy, która stosuje MSZJ 1^{**}, lub inne zawodowe wymogi lub wymogi prawa lub regulacji, które są co najmniej tak samo wymagające jak MSZJ 1.

---

^{*} MSUA 3000 (zmieniony), paragrafy 3(a), 20 i 24.

^{**} MSUA 3000 (zmieniony), paragrafy 3(b) i 31(a). Międzynarodowy Standard Zarządzania Jakością (MSZJ) 1 „Zarządzanie jakością dla firm wykonujących badania lub przeglądy sprawozdań finansowych lub zlecenia innych usług atestacyjnych lub pokrewnych”.

4. § 50 wraz z przypisem dolnym otrzymuje brzmienie:

„50. Biegły rewident organizacji usługowej gromadzi dokumentację w aktach zlecenia oraz kończy administracyjny proces gromadzenia końcowych akt zlecenia w odpowiednim czasie po dacie raportu atestacyjnego biegłego rewidenta organizacji usługowej^{*}.

---

^{*} Paragrafy A83-A85 w MSZJ 1 dostarczają dalszych wytycznych.”.

5. W § 53 wprowadza się następujące zmiany:

- 1) lit. (h) otrzymuje brzmienie:

„(h) oświadczenie, że firma, której członkiem jest biegły rewident, stosuje MSZJ 1, lub inne zawodowe wymogi, bądź wymogi przepisów prawa lub regulację, które są co najmniej tak samo wymagające jak MSZJ 1. Jeżeli biegły rewident nie jest zawodowym księgowym, oświadczenie identyfikuje wymogi zawodowe, lub wymogi przepisów prawa lub regulacji, które są co najmniej tak samo wymagające jak MSZJ 1,”

- 2) lit. (n) otrzymuje brzmienie:

„(n) datę raportu atestacyjnego biegłego rewidenta organizacji usługowej, która nie może być wcześniejsza od daty, w której:

- (i) biegły rewident organizacji usługowej uzyskał dowody, na podstawie których oparta jest opinia biegłego rewidenta organizacji usługowej oraz

- (ii) gdy kontrola jakości wykonania zlecenia jest wymagana zgodnie z MSZJ 1 lub z politykami lub procedurami firmy, kontrola jakości wykonania zlecenia została zakończona.”.

6. § A46 wraz z przypisami dolnymi otrzymuje brzmienie:

„A46. MSZJ 1 (lub zawodowe wymogi lub wymogi przepisów prawa lub regulacji, które są co najmniej tak samo wymagające jak MSZJ 1) wymaga, aby firmy ustaliły cel jakości, który odnosi się do gromadzenia dokumentacji zlecenia w sposób terminowy po dacie raportu atestacyjnego*. Odpowiednie ograniczenie czasowe, w którym należy zakończyć gromadzenie ostatecznych akt zlecenia, zwykle nie przekracza 60 dni, licząc od daty raportu biegłego rewidenta organizacji usługowej**.

---

* MSZJ 1, paragraf 31(f).

** MSZJ 1, paragraf A83.”.

7. W Załączniku 2 „Przykłady raportów atestacyjnych biegłego rewidenta organizacji usługowej” wprowadza się następujące zmiany:

- 1) W Przykładzie 1 i Przykładzie 2 podtytuł „Nasza niezależność i kontrola jakości” zastępuje się podtytułem „Nasza niezależność i zarządzanie jakością”,
- 2) W Przykładzie 1 i Przykładzie 2 treść podtytułu „Nasza niezależność i zarządzanie jakością”, o którym mowa w pkt 1) powyżej otrzymuje brzmienie:

„Przestrzegliśmy niezależności i innych wymogów etycznych Międzynarodowego kodeksu etyki zawodowych księgowych (w tym Międzynarodowych standardów niezależności) wydanych przez Radę Międzynarodowych Standardów Etyki dla Księgowych (Kodeks IESBA), opartego na podstawowych zasadach uczciwości, obiektywizmu, kompetencji zawodowych oraz należytej staranności, zachowania poufności i profesjonalnego postępowania.

Firma stosuje Międzynarodowy Standard Zarządzania Jakością 1*, który wymaga od firmy zaprojektowania, wdrożenia i działania systemu zarządzania jakością, w tym polityk lub procedur dotyczących przestrzegania wymogów etycznych, standardów zawodowych oraz mających zastosowanie wymogów prawnych i regulacyjnych.”.

---

* MSZJ 1 „Zarządzanie jakością dla firm wykonujących badania lub przeglądy sprawozdań finansowych lub zlecenia innych usług atestacyjnych lub pokrewnych”.

§ 5

W Krajowym Standardzie Usług Atestacyjnych Innych niż Badanie i Przegląd 3410 w brzmieniu Międzynarodowego Standardu Usług Atestacyjnych 3410 – „Usługi atestacyjne dotyczące sprawozdań na temat gazów cieplarnianych”, stanowiącym załącznik nr 2.4 do Uchwały Nr 3436/52e/2019, zmienionym Uchwałą Nr 1107/15a/2020, wprowadza się następujące zmiany:

1. W Spisie treści zdanie „Międzynarodowy Standard Usług Atestacyjnych (MSUA) 3410 „Usługi atestacyjne dotyczące sprawozdań na temat gazów cieplarnianych” należy odczytywać w kontekście „Przedmowy do dokumentów międzynarodowych standardów i innych dokumentów dotyczących kontroli jakości, badań, przeglądów, innych usług atestacyjnych i usług pokrewnych”.” zastępuje się zdaniem „Międzynarodowy Standard Usług Atestacyjnych (MSUA) 3410 „Usługi atestacyjne dotyczące sprawozdań na temat gazów cieplarnianych” należy

odczytywać w kontekście „Przedmowy do dokumentów międzynarodowych standardów zarządzania jakością, badania, przeglądu, innych usług atestacyjnych i pokrewnych”.”.

2. § 10 wraz z przypisem dolnym otrzymuj brzmienie:
„10. Zgodność z MSUA 3000 (zmienionym) wymaga, między innymi, zgodności z zapisami Międzynarodowego kodeksu etyki zawodowych księgowych (w tym Międzynarodowych standardów niezależności) wydanego przez Radę Międzynarodowych Standardów Etyki dla Księgowych (Kodeks IESBA) dotyczącymi usług atestacyjnych lub innymi zawodowymi wymogami lub wymogami narzuconymi przez przepisy prawa lub regulację, które są co najmniej tak samo wymagające. Wymaga to również, aby partner odpowiedzialny za zlecenie był członkiem firmy stosującej MSZJ 1* lub inne wymogi zawodowe lub wymogi zawarte w przepisach prawa lub regulacji, które są co najmniej tak samo wymagające jak MSZJ 1. (Zob. par. A5-A6)”

---

* MSUA 3000 (zmieniony), paragrafy 3(b) i 31(a) Międzynarodowego Standardu Zarządzania Jakością (MSZJ) 1 „Zarządzanie jakością dla firm wykonujących badania lub przeglądy sprawozdań finansowych lub zlecenia innych usług atestacyjnych lub pokrewnych”.”.

3. W tytule „Wymogi” uchyla się podtytuł „Przegląd kontroli jakości zlecenia”.
4. Uchyla się § 71.
5. W § 76 wprowadza się następując zmiany:
  - 1) lit. (i) otrzymuje brzmienie:
„(i) oświadczenie, że firma, której biegły rewident jest członkiem, stosuje MSZJ 1 lub inne wymogi zawodowe lub wymogi zawarte w przepisach prawa lub regulacji, które są co najmniej tak samo wymagające jak MSZJ 1; jeśli praktyk (ang. Practitioner) nie jest biegłym rewidentem oświadczenie identyfikuje zastosowane wymogi zawodowe lub wymogi zawarte w przepisach prawa lub regulacji, które są co najmniej tak samo wymagające jak MSZJ 1,”
  - 2) lit. (n) otrzymuje brzmienie:
„(n) data raportu atestacyjnego. Raport atestacyjny jest datowany nie wcześniej niż data, w której:
    - (i) biegły rewident uzyskał dowody, na których opiera się wniosek biegłego rewidenta, w tym dowody, że osoby o uznanym umocowaniu stwierdziły, że wzięły odpowiedzialność za sprawozdanie GC i
    - (ii) gdy kontrola jakości wykonania zlecenia jest wymagana zgodnie z MSZJ 1 lub politykami lub procedurami firmy, kontrola jakości wykonania zlecenia została zakończona,”
6. W tytule „Wymogi” w podtytule „Dokumentacja” śródtytuł „Kwestie powstające po dacie raportu atestacyjnego (Zob. par. 68)” zastępuje się śródtytułem „Sprawy powstające po dacie raportu atestacyjnego (Zob. par. 68)”.
7. § A128 wraz z przypisem dolnym otrzymuje brzmienie:
„A128. Przykłady wyjątkowych okoliczności obejmują fakty, o których biegły rewident dowiedział się po dacie raportu atestacyjnego, ale które istniały na tę datę i które, gdyby były znane na tę datę, mogłyby spowodować, że sprawozdanie GC zostałoby skorygowane lub biegły rewident zmodyfikowałby wniosek w raporcie atestacyjnym, na przykład odkrycie znaczących nieskorygowanych błędów. Wynikające stąd zmiany do dokumentacji

zlecenia są przeglądane zgodnie z politykami lub procedurami firmy w odniesieniu do rodzaju, rozłożenia w czasie i zakresu przeglądu pracy członków zespołu wykonującego zlecenie, jak wymaga tego MSZJ 1^{*}, przy czym partner odpowiedzialny za zlecenie bierze ostateczną odpowiedzialność za zmiany.

---

* MSZJ 1 „Zarządzanie jakością dla firm wykonujących badania lub przeglądy sprawozdań finansowych lub zlecenia innych usług atestacyjnych lub pokrewnych”, paragraf 31(b).”.

8. § A129 wraz z przypisami dolnymi otrzymuje brzmienie:

„A129. MSZJ 1 (lub inne wymogi zawodowe lub wymogi zawarte w przepisach prawa lub regulacji, które są co najmniej tak samo wymagające jak MSZJ 1) wymaga, aby firmy ustaliły cel jakości, który odnosi się do zgromadzenia dokumentacji zlecenia w sposób terminowy po dacie raportu ze zlecenia.* Właściwe ograniczenie czasowe, w ramach którego należy zakończyć gromadzenie ostatecznej dokumentacji zlecenia to zwykle nie więcej niż 60 dni po dacie raportu atestacyjnego**.

---

* MSZJ 1, paragraf 31(f).

** MSZJ 1, paragraf A83.”.

9. W tytule „Zastosowanie i inny materiał objaśniający” uchyla się podtytuł „Przegląd kontroli jakości zlecenia”.

10. Uchyla § A130.

11. W Załączniku 2 „Przykładowe raporty atestacyjne dotyczące sprawozdań na temat gazów cieplarnianych” w Przykładzie 1 i Przykładzie 2 treść podtytułu „Niezależność biegłego rewidenta i kontrola jakości” otrzymuje brzmienie:

„Przestrzegaliśmy niezależności i innych wymogów etycznych Międzynarodowego kodeksu etyki zawodowych księgowych (w tym Międzynarodowych standardów niezależności) wydanego przez Radę Międzynarodowych Standardów Etyki dla Księgowych (Kodeks IESBA), opartego na podstawowych zasadach uczciwości, obiektywizmu, kompetencji zawodowych oraz należytej staranności, zachowania poufności i profesjonalnego postępowania.

Firma stosuje Międzynarodowy Standard Zarządzania Jakością 1^{*}, który wymaga od firmy zaprojektowania, wdrożenia i działania systemu zarządzania jakością, w tym polityk lub procedur dotyczących przestrzegania wymogów etycznych, standardów zawodowych oraz mających zastosowanie wymogów prawnych i regulacyjnych.

---

* MSZJ 1 „Zarządzanie jakością dla firm wykonujących badania lub przeglądy sprawozdań finansowych lub zlecenia innych usług atestacyjnych lub pokrewnych”.

§ 6

W Krajowym Standardzie Usług Atestacyjnych Innych niż Badanie i Przegląd 3420 w brzmieniu Międzynarodowego Standardu Usług Atestacyjnych 3420 – „Usługi atestacyjne polegające na wydaniu raportu na temat kompilacji informacji finansowych pro forma zawartych w prospekcie”, stanowiącym załącznik nr 2.5 do Uchwały Nr 3436/52e/2019, wprowadza się następujące zmiany:

1. W Spisie treści zdanie „Międzynarodowy Standard Usług Atestacyjnych (MSUA) 3420, „Usługi atestacyjne polegające na wydaniu raportu na temat kompilacji informacji finansowych pro forma

zawartych w prospekcie”, należy odczytywać w kontekście „Przedmowy do dokumentów międzynarodowych standardów i innych dokumentów dotyczących kontroli jakości, badań, przeglądów, innych usług atestacyjnych i usług pokrewnych”. zastępuje się zdaniem „Międzynarodowy Standard Usług Atestacyjnych (MSUA) 3420, „Usługi atestacyjne polegające na wydaniu raportu na temat kompilacji informacji finansowych pro forma zawartych w prospekcie”, należy odczytywać w kontekście „Przedmowy do dokumentów międzynarodowych standardów zarządzania jakością, badania, przeglądu, innych usług atestacyjnych i pokrewnych”.”.

2. § 8 wraz z przypisami dolnymi otrzymuje brzmienie:

„8. Zgodność z MSUA 3000 (zmienionym) wymaga między innymi zgodności z zapisami Międzynarodowego kodeksu etyki zawodowych księgowych (w tym Międzynarodowych standardów niezależności), wydanego przez Radę Międzynarodowych Standardów Etyki (Kodeks IESBA) związanych z usługami atestacyjnymi lub innymi zawodowymi wymogami lub wymogami nałożonymi przez przepisy prawa lub regulację, które są co najmniej tak samo wymagające*. Wymaga również, aby partner odpowiedzialny za zlecenie był członkiem firmy, która stosuje MSZJ 1** lub inne zawodowe wymogi albo wymogi zawarte w przepisach prawa lub regulacji, które są co najmniej tak samo wymagające jak MSZJ 1.”

---

* MSUA 3000 (zmieniony), paragrafy 3(a), 20 i 34.

** MSUA 3000 (zmieniony), paragrafy 3(b) i 31(a). Międzynarodowy Standard Zarządzania Jakością (MSZJ) 1 „Zarządzanie jakością dla firm wykonujących badania lub przeglądy sprawozdań finansowych lub zlecenia innych usług atestacyjnych lub pokrewnych”.”.

3. W § 35 lit. (g) otrzymuje następujące brzmienie:

„(g) oświadczenie, że firma, której członkiem jest biegły rewident, stosuje MSZJ 1, lub inne zawodowe wymogi, lub wymogi zawarte w przepisach prawa lub regulacji, które są co najmniej tak samo wymagające jak MSZJ 1. Jeżeli biegły rewident nie jest zawodowym księgowym, oświadczenie identyfikuje zastosowane zawodowe wymogi lub wymogi zawarte w przepisach prawa lub regulacji, które są co najmniej tak samo wymagające jak MSZJ 1.”.

12. W Załączniku „Przykładowy raport biegłego rewidenta z opinią niezmodyfikowaną” wprowadza się następujące zmiany:

1) podtytuł „Nasza niezależność i kontrola jakości” zastępuje się podtytułem „Nasza niezależność i zarządzanie jakością”,

1) treść podtytułu „Nasza niezależność i zarządzanie jakością”, o którym mowa w pkt 1) powyżej otrzymuje brzmienie:

„Przestrzegaliśmy niezależności i innych wymogów etycznych Międzynarodowego kodeksu etyki zawodowych księgowych (w tym Międzynarodowych standardów niezależności) wydanego przez Radę Międzynarodowych Standardów Etyki dla Księgowych (Kodeks IESBA), opartego na podstawowych zasadach uczciwości, obiektywizmu, kompetencji zawodowych oraz należytej staranności, zachowania poufności i profesjonalnego postępowania.

Firma stosuje Międzynarodowy Standard Zarządzania Jakością 1*, który wymaga od firmy zaprojektowania, wdrożenia i działania systemu zarządzania jakością, w tym polityk lub procedur dotyczących przestrzegania wymogów etycznych, standardów zawodowych oraz mających zastosowanie wymogów prawnych i regulacyjnych.

---

* MSZJ 1 „Zarządzanie jakością dla firm wykonujących badania lub przeglądy sprawozdań finansowych lub zlecenia innych usług atestacyjnych lub pokrewnych”.

§ 7

W Krajowym Standardzie Usług Pokrewnych 4400 (Z) w brzmieniu Międzynarodowego Standardu Usług Pokrewnych 4400 (zmienionego) – „Usługi wykonania uzgodnionych procedur”, stanowiącym załącznik nr 3.1 do Uchwały Nr 3436/52e/2019, zmieniony uchwałą Nr 1632/25a/2021 Krajowej Rady Biegłych Rewidentów z dnia 7 czerwca 2021 r. w przedmiocie przyjęcia Krajowego Standardu Usług Pokrewnych 4400 (Zmienionego), wprowadza się następujące zmiany:

1. W Spisie treści zdanie „Międzynarodowy Standard Usług Pokrewnych (MSUPo) 4400 „Usługi wykonania uzgodnionych procedur dotyczących informacji finansowych” należy odczytywać w kontekście „Przedmowy do dokumentów międzynarodowych standardów kontroli jakości, badania, przeglądu, innych usług atestacyjnych i pokrewnych”.” zastępuje się zdaniem „Międzynarodowy Standard Usług Pokrewnych (MSUPo) 4400 (zmieniony) „Usługi wykonania uzgodnionych procedur” należy odczytywać w kontekście „Przedmowy do dokumentów międzynarodowych standardów zarządzania jakością, badania, przeglądu, innych usług atestacyjnych i pokrewnych”.”;
2. W tytule „Wprowadzenie” w podtytule „Zakres niniejszego MSUPo” śródtytuł „Powiązanie z MSKJ 1” wraz z przypisem dolnym zastępuje się śródtytułem „Powiązanie z MSZJ 1”*

---

* Międzynarodowy Standard Zarządzania Jakością (MSZJ) 1 „Zarządzanie jakością dla firm wykonujących badania lub przeglądy sprawozdań finansowych lub zlecenia innych usług atestacyjnych lub pokrewnych”.

3. § 3 otrzymuje brzmienie:
  - „3. Odpowiedzialność za system zarządzania jakością oraz polityki lub procedury ponosi firma. MSZJ 1 ma zastosowanie do firm w odniesieniu do zleceń wykonania uzgodnionych procedur przez firmę*. Zapisy niniejszego MSUPo odnośnie zarządzania jakością na poziomie poszczególnych zleceń wykonania uzgodnionych procedur opierają się na założeniu, że firma stosuje MSZJ 1 lub wymogi, które są co najmniej tak samo wymagające. (Zob. par. A3-A8)

---

* MSZJ 1, paragraf 5.”.

4. W § 13 wprowadza się następujące zmiany:
  - 1) lit. (c) otrzymuje brzmienie:

„(c) Partner odpowiedzialny za zlecenie – partner lub inna osoba wyznaczona przez firmę, która jest odpowiedzialna za zlecenie i jego wykonanie oraz za raport z wykonania uzgodnionych procedur, który jest wydawany w imieniu firmy i która, jeżeli jest to wymagane, posiada odpowiednie uprawnienia wydane przez organ zawodowy, prawny lub regulacyjny.”,
  - 2) lit. (e) otrzymuje brzmienie:

„(e) Zespół wykonujący zlecenie – wszyscy partnerzy i personel przeprowadzający zlecenie wykonania uzgodnionych procedur oraz wszelkie inne osoby, które wykonują procedury podczas zlecenia, z wyłączeniem zewnętrznego eksperta biegłego rewidenta.”,
  - 3) lit. (k) otrzymuje brzmienie:

„(k) Stosowne wymogi etyczne – zasady etyki zawodowej oraz wymogi etyczne, które mają zastosowanie do zespołu wykonującego zlecenie, gdy podejmuje się zleceń wykonania uzgodnionych procedur. Stosowne wymogi etyczne zazwyczaj obejmują zapisy Międzynarodowego kodeksu etyki zawodowych księgowych (w tym Międzynarodowych standardów niezależności) (Kodeks IESBA) wydanego przez Radę Międzynarodowych Standardów Etyki dla Księgowych (IESBA) wraz z krajowymi wymogami, które są bardziej wymagające.”.

5. W tytule „Wymogi” podtytuł „Kontrola jakości na poziomie zlecenia” zastępuje się podtytułem „Zarządzanie jakością na poziomie zlecenia”.

6. § 19 otrzymuje brzmienie:

„19. Partner odpowiedzialny za zlecenie bierze całościową odpowiedzialność za:

- (a) zarządzanie i zapewnianie jakości podczas zlecenia wykonania uzgodnionych procedur, w tym, jeżeli ma to zastosowanie, pracę wykonaną przez eksperta biegłego rewidenta oraz bycie wystarczająco i odpowiednio zaangażowanym w trakcie całego zlecenia, oraz (zob. par. A24)
- (b) wykonanie zlecenia zgodnie z politykami lub procedurami zarządzania jakością firmy poprzez:
  - (i) postępowanie zgodnie z politykami lub procedurami firmy dotyczącymi akceptacji i kontynuacji relacji z klientami i zleceń wykonania uzgodnionych procedur, (zob. par. A25)
  - (iA) ustalenie, że wystarczające i odpowiednie zasoby, aby wykonać zlecenie, zostały przydzielone lub udostępnione zespołowi wykonującemu zlecenie w sposób terminowy, biorąc pod uwagę rodzaj i okoliczności zlecenia, polityki lub procedury firmy oraz wszelkie zmiany, które mogą się pojawić w trakcie zlecenia,
  - (ii) upewnienie się, że zespół wykonujący zlecenie oraz wszyscy eksperci biegłego rewidenta, którzy nie są częścią zespołu wykonującego zlecenie, łącznie posiadają odpowiednie kompetencje i możliwości, w tym posiadanie wystarczającej ilości czasu, aby przeprowadzić zlecenie wykonania uzgodnionych procedur,
  - (iii) pozostawanie wyczulonym na dowody naruszenia stosownych wymogów etycznych przez członków zespołu wykonującego zlecenie oraz ustalanie właściwych działań, jeżeli uwagę partnera odpowiedzialnego za zlecenie zwrócą sprawy wskazujące, że członkowie zespołu wykonującego zlecenie naruszyli stosowne wymogi etyczne, (zob. par. A26),
  - (iv) kierowanie i nadzorowanie członków zespołu wykonującego zlecenie, dokonywanie przeglądu ich pracy oraz wykonywanie zlecenia zgodnie ze standardami zawodowymi oraz mającymi zastosowanie wymogami prawnymi i regulacyjnymi, oraz
  - (v) przyjęcie odpowiedzialności za właściwe gromadzenie, odpowiednie utrzymywanie i przechowywanie dokumentacji zlecenia,
  - (vi) gdy kontrola jakości wykonania zlecenia jest wymagana zgodnie z MSZJ 1 lub politykami lub procedurami firmy, niedatowanie raportu przez zakończeniem kontroli jakości wykonania zlecenia*.

* MSZJ 2 „Kontrola jakości wykonania zlecenia”.

7. § 21 otrzymuje brzmienie:
- „21. Przed zaakceptowaniem lub kontynuowaniem zlecenia wykonania uzgodnionych procedur biegły rewident uzyskuje zrozumienie celu zlecenia. Biegły rewident nie akceptuje, ani nie kontynuuje zlecenia wykonania uzgodnionych procedur, jeżeli jest świadomy jakichkolwiek faktów lub okoliczności wskazujących, że procedury, o wykonanie których jest proszony, są nieodpowiednie dla celu zlecenia wykonania uzgodnionych procedur. (Zob. par. A28-A31)”.
8. § 23 otrzymuje brzmienie:
- „23. Jeżeli partner odpowiedzialny za zlecenie uzyskuje informacje, które, gdyby były znane firmie przed zaakceptowaniem lub kontynuacją zlecenia, spowodowałyby nieprzyjęcie zlecenia przez firmę, powiadamia niezwłocznie o tych informacjach firmę, aby firma i partner odpowiedzialny za zlecenie mogli podjąć niezbędne działania.”.
9. § 26 otrzymuje brzmienie:
- „26. W przypadku cyklicznych zleceń wykonania uzgodnionych procedur biegły rewident ocenia, czy okoliczności, w tym zmiany w osądach firmy odnośnie tego, czy zaakceptować lub kontynuować zlecenie, wymagają, aby warunki zlecenia zostały zmienione oraz, czy występuje konieczność przypomnienia stronie zlecającej istniejących warunków zlecenia. (Zob. par. A44)”.
10. W § 30 wprowadza się następujące zmiany:
- 1) lit. (m) otrzymuje brzmienie:
- „(m) stwierdzenie, że firma, której członkiem jest biegły rewident, stosuje MSZJ 1 lub inne wymogi zawodowe lub wymogi przepisów prawa lub regulacji, które są co najmniej tak samo wymagające jak MSZJ 1. Jeżeli biegły rewident nie jest zawodowym księgowym, stwierdzenie identyfikuje zastosowane wymogi zawodowe lub wymogi przepisów prawa lub regulacji, które są co najmniej tak samo wymagające jak MSZJ 1,”
- 2) lit. (q) otrzymuje brzmienie:
- „(q) datę raportu z wykonania uzgodnionych procedur, oraz”.
11. W tytule „Zastosowanie i inny materiał objaśniający” w podtytule „Zakres niniejszego MSUPo (Zob. par. 2)” śródtytuł „Związek z MSKJ 1 (Zob. par. 3)” zastępuje się śródtytułem „Związek z MSZJ 1 (Zob. par. 3)”.
12. § A3 – A8 wraz z przypisami dolnymi otrzymują brzmienie:
- „A3. MSZJ 1 dotyczy obowiązków firmy w zakresie zaprojektowania, wdrożenia i działania systemu zarządzania jakością dla zleceń usług pokrewnych, w tym zleceń wykonania uzgodnionych procedur*. MSZJ 1 dotyczy także odpowiedzialności firmy za ustalenie polityk lub procedur odnoszących się do zleceń, od których wymagane jest podleganie kontrolom jakości wykonania zlecenia**. MSZJ 2 dotyczy wyznaczenia i odpowiednich kwalifikacji kontrolera jakości wykonania zlecenia oraz wykonania i dokumentowania kontroli jakości wykonania zlecenia*** .

---

* MSZJ 1, paragraf 1.

** MSZJ 1, paragraf 2(a).

*** MSZJ 1, paragraf 2(b).

- A4. Zgodnie z MSZJ 1, celem firmy jest zaprojektowanie, wdrożenie i działanie systemu zarządzania jakością dla zleceń usług pokrewnych, w tym zleceń wykonania uzgodnionych procedur, który zapewni firmie racjonalną pewność, że:
- (a) firma i jej personel wypełniają swoje obowiązki zgodnie ze standardami zawodowymi i mającymi zastosowanie wymogami prawnymi i regulacyjnymi oraz przeprowadzają zlecenia zgodnie z takimi standardami i wymogami, a także
  - (b) raporty ze zleceń wydawane przez firmę lub partnerów odpowiedzialnych za zlecenia są odpowiednie w danych okolicznościach*.

---

* MSZJ 1, paragraf 14.

- A5. System prawny, który nie przyjął MSZJ 1 w odniesieniu do zleceń wykonania uzgodnionych procedur może ustanowić wymogi dla zarządzania jakością w firmach wykonujących takie zlecenia. Zapisy niniejszego MSUPo dotyczące zarządzania jakością na poziomie zlecenia są oparte na założeniu, że przyjęte wymogi zarządzania jakością są co najmniej tak samo wymagające, jak te w MSZJ 1. Jest to osiągnięte, gdy wymogi te odnoszą się do wymogów MSZJ 1 i nakładają na firmę obowiązki osiągnięcia celu MSZJ 1. Zgodność z MSZJ 1 wymaga, między innymi, aby system zarządzania jakością firmy odnosił się do następujących ośmiu elementów*:
- (a) procesu oszacowania ryzyka przez firmę,
  - (b) ładu korporacyjnego i przywództwa,
  - (c) stosownych wymogów etycznych,
  - (d) akceptacji i kontynuacji relacji z klientem oraz konkretnych zleceń,
  - (e) wykonania zlecenia,
  - (f) zasobów,
  - (g) informacji i komunikacji oraz
  - (h) procesu monitorowania i korygowania.

---

* MSZJ 1, paragraf 6.

- A6. W kontekście systemu zarządzania jakością firmy, zespoły wykonujące zlecenia ponoszą odpowiedzialność za wdrożenie polityk lub procedur mających zastosowanie dla zlecenia.

- A7. Zazwyczaj zespół wykonujący zlecenie może polegać na systemie zarządzania jakością firmy, chyba że:

- zrozumienie lub doświadczenie praktyczne zespołu wykonującego zlecenie wskazuje, że polityki lub procedury firmy nie odniosą się skutecznie do charakterystyki i okoliczności zlecenia lub
- informacje przekazane przez firmę lub inne strony na temat skuteczności takich polityk lub procedur sugerują coś innego.

Na przykład, zespół wykonujący zlecenie może polegać na systemie zarządzania jakością firmy w odniesieniu do:

- kompetencji i możliwości personelu poprzez jego rekrutację i formalne szkolenia,
- utrzymywania relacji z klientami poprzez polityki lub procedury firmy dla akceptacji i kontynuacji relacji z klientami oraz zleceń wykonania uzgodnionych procedur,
- zgodności z wymogami prawnymi i regulacyjnymi poprzez proces monitorowania i korygowania w firmie.

Podczas rozważania słabości* zidentyfikowanych w systemie zarządzania jakością firmy, które mogą wpływać na zlecenie wykonania uzgodnionych procedur, partner

odpowiedzialny za zlecenie może rozważyć działania naprawcze powzięte przez firmę, w celu odniesienia się do tych słabości, które partner odpowiedzialny za zlecenie uważa za wystarczające w kontekście zlecenia wykonania uzgodnionych procedur.

---

* MSZJ 1, paragraf 16(a).

- A8. Słabość w systemie zarządzania jakością firmy niekoniecznie wskazuje, że zlecenie wykonania uzgodnionych procedur nie zostało wykonane zgodnie ze standardami zawodowymi i mającymi zastosowanie wymogami prawnymi i regulacyjnymi lub, że raport z wykonania uzgodnionych procedur nie był odpowiedni.”
13. W tytule „Zastosowanie i inny materiał objaśniający” podtytuł „Kontrola jakości na poziomie zlecenia (Zob. par. 19-20)” zastępuje się podtytułem „Zarządzanie jakością na poziomie zlecenia (Zob. par. 19-20)”.
14. § A24 – A26 otrzymuje brzmienie:
- „A24. Biorąc całościową odpowiedzialność za zarządzanie i zapewnianie jakości podczas każdego zlecenia, partner odpowiedzialny za zlecenie poprzez swoje działania i odpowiedni przekaz skierowany do innych członków zespołu wykonującego zlecenie – dla osiągnięcia jakości zlecenia – podkreśla znaczenie:
- (a) wykonywania pracy zgodnie ze standardami zawodowymi oraz wymogami regulacyjnymi i prawnymi,
  - (b) przestrzegania mających zastosowanie polityk lub procedur firmy, oraz
  - (c) wydania raportu biegłego rewidenta dla zlecenia zgodnie z niniejszym MSUPo.
- A25. MSZJ 1 wymaga od firmy ustalenia celów jakości dotyczących odpowiedniości jej osądów na temat tego, czy zaakceptować lub kontynuować relację z klientem lub zlecenie na podstawie informacji uzyskanych na temat charakteru i okoliczności zlecenia wykonania uzgodnionych procedur oraz uczciwości oraz wartości etycznych klienta (w tym kierownictwa i, gdy to odpowiednie, osób sprawujących nadzór), które są wystarczające, aby wspierać takie osądy. Jeżeli partner odpowiedzialny za zlecenie ma powód wątpić w uczciwość kierownictwa w stopniu, który prawdopodobnie wpłynie na prawidłowe wykonanie zlecenia, zaakceptowanie zlecenia może nie być właściwe.
- A26. MSZJ 1 określa obowiązki firmy w zakresie ustalenia celów jakości, które odnoszą się do wypełniania obowiązków związanych ze stosownymi wymogami etycznymi. Niniejszy MSUPo określa obowiązki partnera odpowiedzialnego za zlecenie w odniesieniu do przestrzegania przez zespół wykonujący zlecenie stosownych wymogów etycznych*.

---

* MSZJ 1, paragraf 29.”.

15. § A47 otrzymuje brzmienie:
- „A47. Ekspert biegłego rewidenta może być zewnętrznym ekspertem zaangażowanym przez biegłego rewidenta lub ekspertem wewnętrznym, który jest częścią firmy, a zatem podlega systemowi zarządzania jakością firmy. Zazwyczaj biegły rewident może polegać na systemie zarządzania jakością firmy, chyba że:
- zrozumienie lub praktyczne doświadczenie biegłego rewidenta wskazuje, że polityki lub procedury firmy nie odniosą się skutecznie do charakteru i okoliczności zlecenia lub

- informacje przekazane przez firmę lub inne strony na temat skuteczności takich polityk lub procedur sugerują inaczej.

Zakres tego polegania będzie różny w zależności od okoliczności i może wpływać na rodzaj, rozłożenie w czasie i zakres procedur biegłego rewidenta w odniesieniu do spraw takich jak:

- kompetencje i możliwości, poprzez rekrutację i programy szkoleniowe,
- ocenę obiektywizmu eksperta biegłego rewidenta,
- umowę z ekspertem biegłego rewidenta.

Takie poleganie nie zmniejsza odpowiedzialności biegłego rewidenta za spełnienie wymogów niniejszego MSUPo.”.

16. W Załączniku 2 „Przykład raportu z wykonania uzgodnionych procedur” wprowadza się następujące zmiany:

- 3) W Przykładzie 1 i Przykładzie 2 podtytuł „Etyka zawodowa i kontrola jakości” zastępuje się podtytułem „Etyka zawodowa i zarządzanie jakością”,
- 4) W Przykładzie 1 i Przykładzie 2 zdanie „Nasza firma stosuje Międzynarodowy Standard Kontroli Jakości (MSKJ) 1 „Kontrola jakości firm przeprowadzających badania i przeglądy sprawozdań finansowych oraz wykonujących inne zlecenia usług atestacyjnych i pokrewnych” i w związku z tym, utrzymuje całościowy system kontroli jakości, w tym udokumentowane polityki i procedury dotyczące przestrzegania wymogów etycznych, standardów zawodowych i mających zastosowanie wymogów prawnych i regulacyjnych.” zastępuje się zdaniem „Nasza firma stosuje Międzynarodowy Standard Zarządzania Jakością 1, który wymaga od firmy zaprojektowania, wdrożenia i działania systemu zarządzania jakością, w tym polityk lub procedur dotyczących przestrzegania wymogów etycznych, standardów zawodowych i mających zastosowanie wymogów prawnych i regulacyjnych.”.

§ 8

W Krajowym Standardzie Usług Pokrewnych 4410 (Z) w brzmieniu Międzynarodowego Standardu Usług Pokrewnych 4400 (zmienionego) – „Usługi kompilacji”, stanowiącym załącznik nr 3.2 do Uchwały Nr 3436/52e/2019, zmieniony Uchwałą Nr 1107/15a/2020, wprowadza się następujące zmiany:

1. W Spisie treści zdanie „Międzynarodowy Standard Usług Pokrewnych (MSUPo) 4410 (zmieniony), Usługi kompilacji, należy odczytywać w kontekście „Przedmowy do dokumentów międzynarodowych standardów kontroli jakości, badania, przeglądu, innych usług atestacyjnych i pokrewnych”.” zastępuje się zdaniem „Międzynarodowy Standard Usług Pokrewnych (MSUPo) 4410 (zmieniony) „Usługi kompilacji” należy odczytywać w kontekście „Przedmowy do dokumentów międzynarodowych standardów zarządzania jakością, badania, przeglądu, innych usług atestacyjnych i pokrewnych”.”.
2. W tytule „Wprowadzenie” podtytuł „Zakres niniejszego standardu” zastępuje się podtytułem „Zakres niniejszego MSUPo”;
3. W tytule „Wprowadzenie” w podtytule „Zakres niniejszego MSUPo”, o którym mowa w pkt 2 powyżej, śródtytuł „Związek z MSKJ 1¹” zastępuje się śródtytułem „Związek z MSZJ 1^{**}”

* Międzynarodowy Standard Zarządzania Jakością (MSZJ) 1, „Zarządzanie jakością dla firm wykonujących badania lub przeglądy sprawozdań finansowych lub zlecenia innych usług atestacyjnych lub pokrewnych”.

4. § 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Za systemy zarządzania jakością oraz polityki lub procedury odpowiedzialna jest firma. MSZJ 1 ma zastosowanie do firm w odniesieniu do przeprowadzanych przez nie usług kompilacji*. Zapisy niniejszego MSUPo odnośnie zarządzania jakością na poziomie pojedynczych zleceń kompilacji są oparte na zasadzie, że firma podlega MSZJ 1 lub wymogom, które są co najmniej tak samo wymagające. (Zob. par. A6-A11)

---

* MSZJ 1, paragraf 5.”.

5. W § 17 wprowadza się następujące zmiany:

1) wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:

„17. Glosariusz pojęć zamieszczony w Podręczniku* („Glosariusz”) zawiera pojęcia zdefiniowane w niniejszym MSUPo, a także zawiera opisy innych pojęć używanych w niniejszym MSUPo, w celu ich spójnej interpretacji. Na potrzeby niniejszego MSUPo następujące pojęcia mają znaczenie przypisane poniżej:

---

* Glosariusz pojęć odnoszących się do międzynarodowych standardów wydanych przez IAASB w Podręczniku międzynarodowych standardów i innych dokumentów dotyczących zarządzania jakością, badania, przeglądu, innych usług atestacyjnych i usług pokrewnych (Podręcznik), opublikowanym przez IFAC.”.

2) lit. (c) otrzymuje brzmienie:

„(c) Partner odpowiedzialny za zlecenie – partner lub inna osoba wyznaczona przez firmę, która jest odpowiedzialna za zlecenie i jego wykonanie oraz za raport z kompilacji, który jest wydawany w imieniu firmy, oraz która, jeżeli jest to wymagane, posiada odpowiednie uprawnienia wydane przez organ zawodowy, prawny lub regulacyjny.”,

3) lit. (d) otrzymuje brzmienie:

„(d) Zespół wykonujący zlecenie – wszyscy partnerzy i personel wykonujący zlecenie oraz inne osoby, które wykonują procedury podczas zlecenia, z wyłączeniem zewnętrznego eksperta biegłego rewidenta zaangażowanych przez firmę lub firmę należącą do sieci.”,

4) lit. (g) otrzymuje brzmienie:

„(g) Stosowne wymogi etyczne – zasady etyki zawodowej i wymogi etyczne, które mają zastosowanie do zespołu wykonującego zlecenie przy podejmowaniu się usług kompilacji. Stosowne wymogi etyczne zazwyczaj obejmują postanowienia Międzynarodowego kodeksu etyki zawodowych księgowych (w tym Międzynarodowych standardów niezależności) wydanych przez Radę Międzynarodowych Standardów Etyki dla Księgowych (Kodeks IESBA) wraz z wymogami krajowymi, które są bardziej wymagające. (Zob. par. A21)”.

6. W tytule „Wymogi” podtytuł „Kontrola jakości na poziomie zlecenia” zastępuje się podtytułem „Zarządzanie i zapewnianie jakości podczas zleceń kompilacji”.

7. § 23 otrzymuje brzmienie:

„23. Partner odpowiedzialny za zlecenie ponosi całościową odpowiedzialność za:

(a) zarządzanie i zapewnianie jakości podczas każdego zlecenia kompilacji, do którego partner ten został przydzielony oraz za bycie wystarczająco i odpowiednio zaangażowanym w trakcie całego zlecenia i

- (b) wykonanie zlecenia zgodnie z politykami lub procedurami zarządzania jakością firmy poprzez: (zob. par. A30)
  - (i) przestrzeganie polityk lub procedur firmy odnośnie akceptacji i kontynuacji relacji z klientem i zleceń kompilacji, (zob. par. A31)
  - (iA) ustalenie, że wystarczające i odpowiednie zasoby do wykonania zlecenia zostały przydzielone lub udostępnione zespołowi wykonującemu zlecenie w sposób terminowy, biorąc pod uwagę charakter i okoliczności zlecenia, polityki lub procedury firmy oraz wszelkie zmiany, które mogły się pojawić podczas zlecenia,
  - (ii) upewnienie się, że zespół wykonujący zlecenie posiada łącznie odpowiednie kompetencje i możliwości, w tym ma wystarczającą ilość czasu, aby wykonać zlecenie kompilacji,
  - (iii) wyczulenie na przejawy naruszania stosownych wymogów etycznych przez członków zespołu wykonującego zlecenie oraz ustalanie właściwych działań, gdy partner odpowiedzialny za zlecenie dowie się o sprawach wskazujących, że członkowie zespołu wykonującego zlecenie naruszyli stosowne wymogi etyczne, (zob. par. A32)
  - (iv) kierowanie, i nadzorowanie członków zespołu wykonującego zlecenie, dokonywanie przeglądu ich pracy oraz wykonywanie zlecenia w zgodności ze standardami zawodowymi oraz mającymi zastosowanie wymogami prawnymi i regulacyjnymi,
  - (v) wzięcie odpowiedzialności za zgromadzenie, odpowiednie utrzymywanie i przechowywanie odpowiedniej dokumentacji zlecenia oraz
  - (vi) gdy kontrola jakości wykonania zlecenia jest wymagana zgodnie z MSZJ 1 lub politykami lub procedurami firmy, niedatowanie raportu przed zakończeniem kontroli jakości wykonania zlecenia*.

---

* MSZJ 2 „Kontrola jakości wykonania zlecenia”.

8. § 26 otrzymuje brzmienie:

„26. W kolejnych zleceniach kompilacji biegły rewident ocenia, czy okoliczności, w tym zmiany w osądach firmy dotyczących relacji z klientem lub zlecenia, wymagają aktualizacji warunków zlecenia oraz czy istnieje potrzeba przypomnienia kierownikowi jednostki o dotychczasowych warunkach zlecenia (zob. par. A45).”.

9. W § 40 wprowadza się następujące zmiany:

- 1) wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:

„40. Raport biegłego rewidenta wydany dla usługi kompilacji ma formę pisemną i zawiera następujące elementy: (zob. par. A62-A63, A70)”.
- 2) lit. (k) otrzymuje brzmienie:

„(k) datę raportu biegłego rewidenta.”.

10. W tytule „Zastosowanie i inny materiał objaśniający” w podtytule „Zakres niniejszego standardu” śródtytuł „Związek z MSKJ 1 (zob. par. 4)” zastępuje się śródtytułem „Związek z MSZJ 1 (zob. par. 4)”.

11. § A6 – A8 wraz z przypisami dolnymi otrzymują brzmienie:

„A6. MSZJ 1 dotyczy odpowiedzialności firmy w zakresie zaprojektowania, wdrożenia i działania systemu zarządzania jakością dla zleceń usług pokrewnych, w tym zleceń

kompilacji*. MSZJ 1 dotyczy także odpowiedzialności firmy za ustalenie polityk lub procedur odnoszących się do zleceń, od których wymagane jest podleganie kontrolom jakości wykonania zlecenia**. MSZJ 2 dotyczy wyznaczania i odpowiednich kompetencji kontrolera jakości wykonania zlecenia oraz wykonania i dokumentacji kontroli jakości wykonania zlecenia***.

---

* MSZJ 1, paragraf 1.

** MSZJ 1, paragraf 2(a).

*** MSZJ 1, paragraf 2(b).”.

A7. Zgodnie z MSZJ 1 celem firmy jest zaprojektowanie, wdrożenie i działanie systemu zarządzania jakością dla zleceń usług pokrewnych, w tym zleceń kompilacji, aby firma uzyskała racjonalną pewność, że:

- (a) firma i jej personel wypełnia swoje obowiązki zgodnie z zawodowymi standardami oraz mającymi zastosowanie wymogami prawnymi i regulacyjnymi oraz przeprowadza zlecenia zgodnie z takimi standardami i wymogami, a także
- (b) raporty ze zlecenia wydawane przez firmę lub partnerów odpowiedzialnych za zlecenie są odpowiednie w danych okolicznościach*.

---

* MSZJ 1, paragraf 14.

A8. System prawny, w którym nie przyjęto MSZJ 1 w odniesieniu do usług kompilacji, może określić wymogi dla zarządzania jakością w firmach wykonujących takie usługi. Zapisy niniejszego MSUPo dotyczące zarządzania jakością na poziomie zlecenia są oparte na zasadzie, że wymogi dla zarządzania jakością są co najmniej tak samo wymagające, jak te w MSZJ 1. Jest to osiągnięte, gdy wymogi te odnoszą się do wymogów MSZJ 1 i nakładają na firmę zobowiązanie do osiągnięcia celu MSZJ 1. Zgodność z MSZJ 1 wymaga, między innymi, aby system zarządzania jakością firmy odnosił się do następujących ośmiu elementów*:

- (a) procesu oszacowania ryzyka przez firmę,
- (b) ładu korporacyjnego i przywództwa,
- (c) stosownych wymogów etycznych,
- (d) akceptacji i kontynuacji relacji z klientami i konkretnych zleceń,
- (e) wykonania zlecenia,
- (f) zasobów,
- (g) informacji i komunikacji oraz
- (h) procesu monitorowania i korygowania.

---

* MSZJ 1, paragraf 6.”.

12. § A10 – A11 otrzymują brzmienie:

„A10. Zazwyczaj zespół wykonujący zlecenie może polegać na systemie zarządzania jakością firmy, chyba że:

- zrozumienie lub praktyczne doświadczenie zespołu wykonującego zlecenie wskazuje, że polityki lub procedury firmy nie odniosą się skutecznie do charakteru i okoliczności zlecenia lub
- informacje przekazane przez firmę lub inne strony dotyczące skuteczności takich polityk lub procedur sugerują coś innego.

Na przykład zespół wykonujący zlecenie może polegać na systemie zarządzania jakością firmy w odniesieniu do:

- kompetencji i możliwości personelu poprzez jego rekrutację i formalne szkolenie,
- utrzymywania relacji z klientami poprzez polityki lub procedury firmy dla akceptacji i kontynuacji relacji z klientami oraz zleceń kompilacji,
- przestrzegania wymogów prawnych i regulacyjnych poprzez proces monitorowania i korygowania firmy.

Podczas rozważania słabości* zidentyfikowanych w systemie zarządzania jakością firmy, które mogą wpływać na zlecenie kompilacji, partner odpowiedzialny za zlecenie może rozważyć działania naprawcze podjęte przez firmę w celu odniesienia się do tych słabości.

---

* MSZJ 1, paragraf 16(a).

- A11. Słabość w systemie zarządzania jakością firmy niekoniecznie wskazuje, że zlecenie kompilacji nie zostało wykonane zgodnie ze standardami zawodowymi i mającymi zastosowanie wymogami prawnymi i regulacyjnymi lub że raport biegłego rewidenta nie był właściwy.”;
13. § od A21a do A24 w brzmieniu dotychczasowym otrzymują numer kolejno od A22 do A29.
14. W tytule „Zastosowanie i inny materiał objaśniający” podtytuł „Kontrola jakości na poziomie zlecenia (zob. par. 23(b))” zastępuje się podtytułem „Zarządzanie jakością na poziomie zlecenia (zob. par. 23(b))”.
15. Dotychczasowemu § A25 nadaje się numer A30 i otrzymuje on brzmienie:
 „A30. Działania partnera odpowiedzialnego za zlecenie, który bierze całościową odpowiedzialność za zarządzanie i zapewnianie jakości podczas każdego zlecenia oraz odpowiednie informacje przekazywane innym członkom zespołu wykonującego zlecenie, podkreślają wagę osiągnięcia jakości zlecenia przez:
 (a) wykonywanie pracy, która jest zgodna z zawodowymi standardami oraz wymogami regulacyjnymi i prawnymi,
 (b) przestrzeganie mających zastosowanie polityk lub procedur firmy oraz
 (c) wydawanie raportu biegłego rewidenta dla zlecenia zgodnie z niniejszym MSUPo.”
16. W tytule „Zastosowanie i inny materiał objaśniający” w podtytule „Zarządzanie jakością na poziomie zlecenia (zob. par. 23(b))”, o którym mowa w pkt 21 powyżej, śródtytuł „Akceptacja i kontynuacja relacji z klientem oraz zleceń kompilacji (zob. par. 23(b)(i))” zastępuje się śródtytułem „Akceptacja i kontynuacja relacji z klientami oraz zleceń kompilacji (zob. par. 23(b)(i))”.
17. Dotychczasowemu § A26 nadaje się numer A31 w brzmieniu:
 „A31. MSZJ 1 wymaga, aby firma ustaliła cele jakości dotyczące odpowiedniości swoich osądów dotyczących tego, czy zaakceptować lub kontynuować relację z klientem lub zlecenie na podstawie uzyskanych informacji dotyczących charakteru i okoliczności zlecenia kompilacji oraz uczciwości i wartości etycznych klienta (w tym kierownictwa oraz, gdy to odpowiednie, osób sprawujących nadzór), które są wystarczające, aby wspierać takie osądy.”
18. W tytule „Zastosowanie i inny materiał objaśniający” w podtytule „Zarządzanie jakością na poziomie zlecenia (zob. par. 23(b))”, o którym mowa w pkt 21 powyżej, śródtytuł „Przestrzeganie

stosownych wymogów etycznych podczas prowadzenia zlecenia (zob. par. 23(b)(iii))” zastępuje się słówkami „Przestrzeganie stosownych wymogów etycznych podczas przeprowadzania zlecenia (zob. par. 23(b)(iii))”.

19. Dotychczasowemu § A27 nadaje się numer A32 w brzmieniu:

„A32. MSZJ 1 określa obowiązki firmy w zakresie ustalenia celów jakości, które odnoszą się do wypełniania obowiązków związanych ze stosownymi wymogami etycznymi. Niniejszy MSUPo określa obowiązki partnera odpowiedzialnego za zlecenie w odniesieniu do przestrzegania stosownych wymogów etycznych przez zespół wykonujący zlecenie*.

---

* MSZJ 1, paragraf 29.”.

20. § od A28 do A63 w brzmieniu dotychczasowym otrzymują numery kolejno od A33 – A69.

§ 9

W Międzynarodowych ramowych założeniach usług atestacyjnych, stanowiącym załącznik nr 1.39 do Uchwały Nr 3430/52a/2019, wprowadza się następujące zmiany:

1. Przypis dolny nr 1 otrzymuje brzmienie:

„¹ Zobacz „Przedmowa do dokumentów międzynarodowych standardów zarządzania jakością, badania, przeglądu, innych usług atestacyjnych i pokrewnych”.”.

2. W tytule „Wprowadzenie” podtytuł „Zasady etyczne i standardy kontroli jakości” zastępuje się podtytułem „Zasady etyczne i standardy zarządzania jakością”.

3. § 5 otrzymuje brzmienie”

„5. Zarządzanie jakością w firmach, które wykonują usługi atestacyjne, oraz zgodność z zasadami etyki, w tym wymogami niezależności, w powszechnym przekonaniu leży w interesie publicznym i stanowi nieodłączną część wysokiej jakości usług atestacyjnych. Takie usługi są wykonywane zgodnie ze standardami usług atestacyjnych, które są oparte na założeniu, że:

(a) członkowie zespołu wykonującego zlecenie oraz kontroler jakości wykonania zlecenia (dla tych zleceń, gdzie został wyznaczony) podlegają zapisom Kodeksu IESBA związanym z usługami atestacyjnymi, innym zawodowym wymogom, lub wymogom określonym w przepisach prawa lub regulacji, które są co najmniej tak samo wymagające, oraz

(b) biegły rewident wykonujący usługę jest członkiem firmy, która podlega MSZJ 1*, lub innym zawodowym wymogom, lub wymogom określonym w przepisach prawa lub regulacji, dotyczącym odpowiedzialności firmy za jej system zarządzania jakością, które są co najmniej tak samo wymagające jak MSZJ 1.

---

* Międzynarodowy Standard Zarządzania Jakością (MSZJ) 1, „Zarządzanie jakością dla firm wykonujących badania lub przeglądy sprawozdań finansowych lub zlecenia innych usług atestacyjnych lub pokrewnych”.”.

4. W tytule „Wprowadzenie” w podtytule „Zasady etyczne i standardy zarządzania jakością”, o którym mowa w pkt 2 powyżej, słówkami „MSKJ 1” zastępuje się słówkami „MSZJ 1”.

5. § 9 otrzymuje brzmienie:

- „9. MSZJ 1 dotyczy obowiązków firmy w zakresie zaprojektowania, wdrożenia i działania systemu zarządzania jakością dla usług atestacyjnych^{*}. System zarządzania jakością odnosi się do następujących ośmiu elementów^{**}:
- (a) procesu oszacowania ryzyka przez firmę,
  - (b) ładu korporacyjnego i przywództwa,
  - (c) stosownych wymogów etycznych,
  - (d) akceptacji i kontynuacji relacji z klientami i zleceń kompilacji,
  - (e) wykonania zlecenia,
  - (f) zasobów,
  - (g) informacji i komunikacji oraz
  - (h) procesu monitorowania i korygowania.

---

^{*} MSZJ 1, paragraf 1.

^{**} MSZJ 1, paragraf 6.”

Niniejszy dokument zawiera tekst *Zmian dostosowawczych i wynikających z nowelizacji innych standardów IAASB w wyniku nowych i zmienionych Standardów Zarządzania Jakością*, uchwalonych przez International Auditing and Assurance Standards Board (IAASB), opublikowanych w języku angielskim przez International Federation of Accountants (IFAC) w styczniu 2022 roku, które zostały przetłumaczone na język polski przez Polską Izbę Biegłych Rewidentów (PIBR) w maju 2023 roku i są powielane za zgodą IFAC. Proces tłumaczenia Międzynarodowych Standardów IAASB był rozważany przez IFAC i tłumaczenie zostało przeprowadzone zgodnie z “Policy Statement—Policy for Translating and Reproducing Standards Published by IFAC.” Zatwierdzonym tekstem wszystkich Międzynarodowych Standardów IAASB jest tekst opublikowany przez IFAC w języku angielskim. IFAC nie ponosi odpowiedzialności za dokładność i kompletność tłumaczenia ani za działania, które mogą z tego wynikać.

Tekst dokumentu *Zmiany dostosowawcze i wynikające z nowelizacji innych standardów IAASB w wyniku nowych i zmienionych Standardów Zarządzania Jakością* w języku angielskim © 2022 by IFAC. Wszelkie prawa zastrzeżone.

Tekst dokumentu *Zmiany dostosowawcze i wynikające z nowelizacji innych standardów IAASB w wyniku nowych i zmienionych Standardów Zarządzania Jakością* w języku polskim © 2023 by IFAC. Wszelkie prawa zastrzeżone.

Tytuł oryginału: *Conforming and Consequential Amendments to the IAASB’s Other Standards as a Result of the New and Revised Quality Management Standards*, January 2022.

Aby uzyskać zgodę na powielanie, przechowywanie lub przesyłanie, albo w inny podobny sposób wykorzystywać niniejszy dokument, napisz na adres: permissions@ifac.org.